

BLOKADA -- PASITRAUKIMAS SU TRIUKŠMU?

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Prezidentas Nixonas dar kartą iškėlė staigmeną, paskelbdamas šiaurinio Vietnamo 7 uostų blokadą. Sakau: staigmeną -- nes dar prieš Nixono pirmadienio kalbą jau išspausdinti bet tik antradienį pasirodę Time ir Newsweek magazinai, samprotaudami apie prezidento galimybes šiauriniam Vietnamui pradėjus in-

vaziją, mini ir blokadą, tačiau pastebi, kad toks veiksmas gali privesti prie konfrontacijos su Sovietų Sąjunga ir Kinija, ko prezidentas greičiausiai vengs.

Kas yra blokada? Pagal tarptautinę teisę tai yra "karo veiksmas, pravedamas kare dalyvaujančios šalies karo laivais, tikslu sukliudyti įvažiavimą ar išvažiavimą iš

tam tikros priešopakraščio dalies". Pagal 1780 ir 1800 metų susitarimus blokada laikoma neteisėta, jei ją paskelbusi šalis neturi priemonių jai praveisti. Pavyzdžiui, Lietuva nebūtų galėjusi teisėtai skelbti blokados Latvijai, turėdama tik vieną minų gaudytoją "Prezidentą Smetoną". Žinoma, JAV atveju apie tokią teisinę kliūtį kalbėti negalima; iš kitos pusės, jei blokada yra karo veiksmas, jis neturėtų būti pradėtas nepaskelbus karo. Iš tikro JAV nėra paskelbusios karo šiauriniam Vietnamui ir net tokį paskelbimą atstojanti Tonkino įlankos rezoliucija yra atšaukta. Tie legaliniai argumentai bus be abejo panaudoti prezidento priešininkų viduje ir užsieniuose. Jie tačiau galėtų rimtai skambėti tik tada, jei bus užmiršta, kad ir Hanojus karo veiksmu prieštarauja bet kokiai. Partizaninis karas irgi nelaikomas teisėtu.

Sveikinant prezidento tokį drąsų sprendimą, reikia kartu atsiminti, kad jis padarė ir nuolatų. Būtent, jis pažadėjo, jei belaisviai bus paleisti ir paskelbtos paliaubos tarptautinėje kontrolėje, atitraukti visas amerikiečių ginkluotas pajėgas per 4 mėnesius. Turint galvoje komunistų padarytą pažangą karo lauke per paskutines savaites, paliaubas paskelbus, jie būtų neblogoje pozicijoje ir turėtų plačią galimybę kiek vėliau išsigalėti visame Vietname. Komunistai tačiau tokį pasiūlymą kol kas atmetė. Kodėl? Tai pasilieka mįslė. Lygiai taip pat, kaip ir jų ankstyvesnis atsakymas palaukti kol amerikiečių atsitraukimas bus baigtas. Dalinis tos mįslės sprendimas be abejo yra jų noras pamatyti prezidentą Nixoną neperrinktą, nes iš demokratų prezidento jie gali tikėtis visiško Pietų Vienamo išdavimo. Galimas daiktas, kad Hanojus bijo galimo veleno Washingtono susitarimo su Maskva ir Pe-

Balfo direktoriai, igaliojiniai, svečiai ir spaudos atstovai Balfo direktorių suvažiavime, Chicagoje, 1972 m. balandžio 29 d.

DARBINGAS BALFO DIREKTORIŲ SUVAŽIAVIMAS

JURGIS JANUŠAITIS

Į Chicago balandžio mėn. 29 d. suvažiavo 16 Balfo direktorių ir 13 igaliojinių apspūsti tolimę Balfo veiklą bei

kinu. Tačiau, jei paskutinėje prieladoje yra kiek tiesos, Maskva ir Pekinas neturėtų turėti intereso, kad Hanojus tuojau laimėtų. Tokios prielaidos turbūt paskatino prezidentą į Hanojus pradėti invaziją atsakyti labai griežtai, tikintis, kad blokada su bombardavimu pagaliau privers Hanojų elgtis žmoniškai.

Pirmoji Maskvos ir Pekino reakcija liudija, kad abi sostinės tokio ėjimo nesitikėjo. Jos be abejo turėjo pareikšti savo pasipiktinimą, tačiau Maskva dar neapsisprendė atšaukti prezidento vizito. Jei ji neatšauks, protestas bus be didesnės paskos. Vizitą atšaukti Maskvai nesinori, kas reiškia, kad jis jai reikalingas. O jei taip, Amerikai nebūtų žalos, jei jis ir neįvyktų.

Iš amerikietinio taško žiūrint, Nixono paskutinis ėjimas buvo teisingas, ypač, jei iš tikro būtų pasiektas koks susitarimas. Didžiausias jo priešas yra tik pačių amerikiečių nuotaikos. Lygiai taip pat kaip ir buvo viso Vietnamo konflikto metu. Prie tų nuotakų taikysis ir politikai. Jei blokada neduos greitai gerų vaisių opozicija augs. Jos tenoras kol kas yra: aš prieš ją, bet tegu Dievas prezidentui padeda.

iškilusias kitas problemas. Suvažiavimas įvyko Chicago Savings & Loan Assoc. salėje.

Chicago apskr. Balfo pirmininkui Valerijonui Šimkui sergant, suvažiavimą pradėjo 5 skyr. pirmininkas Juozas Mackevičius, sveikindamas direktorius, igaliojinius bei svečius ir linkėjo gražioje darnoje spręsti Balfui rūpimus klausimus. Suvažiavimui vadovauti pakvietė Balfo direktorių tarybos pirmininkę Mariją Rudienę ir prezidiumą general. sekr. Albiną Dzirvoną ir direkt. Vitą Baleišytę. Oficialioji suvažiavimo dalis pradėta kun. J. Prunskio invokacija. Balfo CV pirmininkui kun. V. Martinkui priminus, suvažiavimas susikaupimo minute pagerbė amžinybėn išėjusius uolius. Sius Balfo darbuotojus: A. Gintnerį, Pr. Mušinską, dr. V. Ramanauską, kun. B. Sugintą ir kun. J. Pauperą.

Liet. generl. kons. Juzė Daužvardienė, sveikindama suvažiavimą, išryškino Balfo žmonių gražų sutarimą bendrame darbe, nežiūrint kokiųpažiūrų ar įsitikinimų jie būtų. Ragino neužmiršti net ir JAV esančių vargę. Iškėlė ir tvarkingų palikimų reikalą, teisingą testamentų surašymą.

Vysk. V. Brizgys sveikinimo žodyje užsiminė Religinės šalpos reikšmę Balfo didelius atlik-

tus darbus, šių dviejų šalpos organizacijų tikslus, pažymėdamas, kad Religinė šalpa nesikryžiuoja su Balfo veikla.

Po sveikinimų išsamius apie Balfo veiklą pranešimus padarė CV nariai --- pirmininkas kun. V. Martinkus, ein. reikalų vedėjas pareigas išdininkas J. Bagdonas, general. sekretorius Albinas Dzirvonas, Balfo direktorių tarybos pirmininkė Marija Rudienė, Siuntinių persiuntimo priežiūros komisijos J. Mackevičius, apie finansus ir jų laikymą A. Baliūnas.

Iš pranešimų matyti, kad Balfas atliko ir atlieka didelį šalpos darbą, taip pat turi ir rimtų problemų, kaip kad centro perkėlimo klausimas, turimų namų likvidavimo ir naujų įsigijomo problemų.

Diskusijų metu keletas direktorių stipriai kritikavo Religinės šalpos suaktyvintą darbą ir šios organizacijos veržimąsi į Balfo sritį, teigdami kad tai pakenksią Balfo darbui. Nuomonės pasidalino ir dėl Balfo centro perkėlimo. Vieni teigė, kad centrą reikia kelti, namus likviduojant, kiti kad palikti ir namai esą geri ir atitinką Balfo paskirčiai. Nepriejus prie susitarimo, centro įstaigos iškėlimo klausimui ištirti buvo sudaryta speciali komisija: kun. V. Martinkus, A. Baliūnas, E. Skališius, O. Jokūbaitienė ir E. Paurazienė. Kiek ilgiau sustota ir ties įstatų keitimo klausimais.

Apie Chicago Balfo apskr. veiklą išsamiai kalbėjo išdininkas K. Čepaitis, drauge užsimindamas ir spaudoje pasirodžiusius nepalankius Balfo adresu straipsnius. O Jokūbaitienė plačiau aptarė Religinės šalpos ir Balfo santykių problemas ir painformavo apie Clevelando Balfo veiklą. Vicepirm. adv. E. Armanienė plačiau aptarė palikimų reikalus ir tuo reikalu prašė, kad spauda, radijo ir bažnyčiose bei susirinkimuose būtų plačiau išaiškinta testamentų sudarymo svarba.

Suvažiavime dalyvavo (Nukelta į 2 psl.)

TRUMPI KOMENTARAI

NESĖKMINGI ITALIJOS RINKIMAI

Gegužės 7 ir 8 dieną Italija išsirinko parlamentą ir senatą. Priešrinkiminė partijų kova buvo labai gyva ir atkakli. Daugelyje miestų įvyko muštynės ir piaušynės: buvo nemaža sužeistų ir dėl rinkimų mirė. Pažymėtina, kad Italijos politinis susikaldymas yra labai didelis: italų žurnalistas satyrikas vokiečių spaudoje juokėsi, kad rinkimuose dalyvauja 70 partijų, trūksta tik nudistų partijos. Iš tikrųjų, rinkimuose dalyvavo 21 partija.

Valdančiosios partijos, ypač krikščionys demokratai tikėjosi, kad šie rinkimai sustiprins jų ir kitų koalicinių partijų pozicijas. Deja, šie lūkesčiai nepasitvirtino. Patys krikščionys demokratai vos ne vos atlaikė senąsias pozicijas: laimėjo šiek tiek balsų, bet procentiškai mažiau negu praeituose rinkimuose. Parlamente jie dabar turės 267 atstovus, vietoje 266, senatė -- tiek pat, kaip ir anksčiau -- 135 atstovus. Šiek tiek sustiprino pozicijas respublikonai: parlamente jų bus 14 vietoje 9 ir senatė 5 vietoje 2. Tačiau smarkiai pralaimėjo liberalai: bus 21 vietoje 31 ir senatė 8 vietoje 16. Tai rodo, kad liberalizmas ne tik Vokietijoje, bet ir Italijoje išgyvena krizę. Socialistai ir socialdemokratai atlaikė senąsias pozicijas: Nenni socialistai gavo 61 atstovą vietoje 63 ir socialdemokratai 29 atstovus, tiek pat jų buvo ir buvusiam parlamente.

Italijos Komunistų partija, kuri užima antrąją vietą parlamente ir senatė, gavo vėl arti milijono balsų daugiau. Dabar ji surinko per 9 milijonus balsų ir laimėjo pora vietų parlamente: vietoje 177 dabar jų bus 179. Senatė jų pozicijos susilpnėjo: vietoje 102 dabar bus 94. Aiškinama tuo, kad į senatą turi teisę balsuoti nuo 25 m. amžiaus: senesni -- protingesni. Be to, komunistų atskalos: Manifesto marksistai -- leninistai ir kt. taip pat surinko daugiau pusę milijono balsų. Taigi, dabartinei Italijai didžiau-

sias pavojus gresia ne iš neofašistų, bet iš komunistų pusės.

Italijos neofašistai, pasivadinę Movimento Sociale Italiano (Socialinis Italijos Sąjūdis), vadovaujamas prof. Giorgio Almirante, ši kartą vedė dar atkaklesnę kovą prieš komunistus ir tuo laimėjo nemažą balsų. Jie gavo arti 3 milijonų balsų (8,7% parlamente ir 9,2% senatė) ir laimėjo 56 atstovus vietoje 30 parlamente ir 26 senatė vietoje 13. Taigi, jie savo pozicijas sustiprino beveik du kartus. MSI dabar savo dydžiu yra ketvirtoji partija parlamente.

Daugumą parlamente galės sudaryti arba centro partijos: krikščionys demokratai, socialdemokratai, liberalai ir respublikonai: visų jų bus 334 atstovai parlamente ir 166 senatė. Pažymėtina, kad Italijos parlamentą sudaro 630 ir senatą 322 atstovai. Minimali dauguma parlamente yra 316 ir senatė 162 atstovai. Jei krikščionys demokratams pasiseks susitarti su Nenni socialistais tada parlamente daugumą sudarys 374 ir senatė 192 atstovai. Tačiau nei centro partijų, nei valdančiosios "centro-sinistra" koalicija nebus vieninga, ir Italijos vyriausybės vėl bus nepastovios ir nepajėgios vykdyti reikiamų reformų. Tuo naudosis Italijos komunistai ir stiprins savo pozicijas, kad demokratiniu keliu laimėtų Italijos diktatūrinį užvaldymą.

Dar būtų galima krikščionių demokratų ir neofašistų koalicija, kuri remtųsi 323 atstovais parlamente ir 164 senatė. Tačiau, reikia manyti, kad krikščionys demokratų vengs šios koalicijos bijodami nustumti socialistus į komunistų glėbį. Taigi, Italijos valstybės vežimas ir toliau riedės senu keliu, labai pamazėnu ir su didelėmis kliūtimis, jei Maskva neduos direktyvų Italijos komunistams sprogdinti valstybę iš vidaus neparlamentiniu, o revoliuciniu keliu.

Alg. Tolvydis

JAV LB Seštosios Tarybos Trečioje sesijoje Politinių informacinių reikalų komisija svarsto Lietuvos Bendruomenės darbus Lietuvos laisvinimo srityje. Iš kairės: J. Ardys, A. Mažeika, Dr. K. Bobelis, PLB Valdybos pirmininkas Stasys Barzdukas, J. Stiklorius, Komisijos pirmininkas dr. P. Vileišis, V. Balčiūnas, R. Chesonis, A. Gečys, Dr. J. Skrinska, Br. Nainys, V. Radzivasas ir dr. E. Lenkauskas.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Atvykite į Australiją!

Pasaulyje, ypatingai jaunesniosios kartos tarpe, šiuo metu yra labai populiarus keliaujimas. Keliaujama visur, visokiais būdais ir visais metų laikais, norint pamatyti naujus kontinentus, naujus kraštus, sutinkant ir juose gyvenančius skirtingų rasių, skirtingų pažiūrų naujus gyventojus. Jeigu iki šiol daugiausiai būdavo keliaujama link Europos, tai, paskutiniuoju laiku, vis daugiau ir daugiau lankomasi Azijoje, Pietryčių Azijoje, paskirose didžiojo Pacifiko vandenyno salose, N. Zelandijoje ir mūsų gyvenamoje Australijoje.

BALFO...

(Atkelta iš 1 psl.)

vusi jauna balfininkė Audronė Valaitytė-Skripkienė gražiai reiškiasi šalpos darbe ir pažadėjo Balfoidą įskleisti jaunimo tarpe, gi M. Rudienė gėrėdamasi jaunimo veikla šalpoje, pati sumokėjo už 10 jaunų darbuotojų nario mok., kuriuos suverbuos A. Skripkienė.

Daug vertingų siūlymų suvažiavime iškėlė Dalia Bobelienė, O. Jokūbaitienė, O. Zailskienė, K. Bružas, K. Kleiva, K. Kasakaitis, A. Pužauskas, dr. V. Šimaitis, E. Skališius, K. Razauskas ir kiti.

Kazys Razauskas, detroitietis, plačiau papasakojo apie daromus pasirušimus būsimam Balfoido seimui priimti.

Suvažiavimas pasiuntė sveikinimus ir linkėjimus greitai pasveikti, šiuo metu sergantiems: reikalų vedėjui kun. P. Geisčiūnui ir Balfoido Chicago apskr. pirmininkui V. Šimkui.

Mirtis buvo praretinusi ir Balfoido direktorių gretas. Šiame suvažiavime jos užpildytos, iki kadencijos pabaigos išrenkant tris direktorius: Stasį Astrauską iš Clevelando, kun. Ansą Trakį ir Vytautą Kasniūną iš Chicago.

Suvažiavimas buvo gyvas, darbingas, problemos spęstos apgalvotai ramiai. Pirmininkė M. Rudienė suvažiavimo dalyviams išreiškė padėką už nuoširdų problemų sprendimą, Chicago Balfoido apyg. už suvažiavimo globą, K. K. Repšiams ir Mackevičienei už su rengtą vaišes, rašyt. B. Fukelevičiūtei už salės papuošimą, Villari gėlių krautuvei už gėles ir F. Pakel už leidimą naudotis patalpomis.

Gi suvažiavimas padėjo kojo pirmininkei M. Rudienei, sekretoriui, Prezidiumo nariams V. Baleišytei ir A. Dzirvonui už sumanų vadovavimą suvažiavimui. Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

Direktoriai ir igaliojiniai išsiskirstė kupini naujo ryžto dar su didesne energija jungtis į globalinį Balfoido šalpos darbą ir skubėti pagalbon visur ir visada, kur tik atsiliaps pagalbos šaukšmas, kur vargs mūsų tautos vaikai.

Pasakyčiau, kad jeigu Europoje keliautojas gali rasti labai idomių vietų, pamatyti mūsų senosios kultūros gražių palikimų ir, tuo pačiu rasti pačių moderniausių gyvenimo pasireiškimų su savomis nevaržomomis laisvėmis, kodėl nei Amerioje, nei pas mus, tokiu dideliu mastu negalėtume atrasti, tai kitais atžvilgiais šiuose kraštuose ir ypatingai N. Zelandijoje su Australija galima būtų rasti irgi daug ir labai idomių dalykų, neturinčių sau lygių senojoje Europoje.

Kartu su kitais ir mūsų lietuviai vis daugiau įsitraukia į šias turistines keliones, kas parodo mūsų didesnį materialinį pajėgumą, leidžiantį ir mūsų tautiečiams plačiau pakeliauti. Šiais, mūsų Jaunimo Metais ir iš Australijos, kartu su mūsų jaunimo atstovais, į Ameriką ir Kanadą važiuoja virš 70 lietuvių ekskursija, aplankyti savogimines, draugas Amerikoje ir dalyvauti šiame didžiajame mūsų jaunimo kongrese.

Kaip Australijos ir kitų kraštų lietuviams yra šiais metais gera proga atsilankyti Amerikoje ir Kanadoje, taip lygiai tuo pačiu ir mūsų tautiečiams, ypatingai iš Amerikos, neblogesnė proga yra šių metų pabaigoje atvykti į Australiją ir Sydnejaus didžiajame mieste pamatyti mūsų, jau tradicija virtusias, Australijos Lietuvių Dienes. Mes kviečiame lietuvius pasinaudoti šia proga ir, aplankius Australiją, pamatyti ir mūsų gyvenimą, mūsų kultūrinę ir meninę pajėgą, pasidžiaugti ir mūsų jaunimu, kurių keli šimtai pasirodys tautinių šokių festivalyje, kai kiti keli šimtai varžysis sportinėse varžybose. Tai yra geriausia proga individualiai ar ekskursijomis aplankyti šį tolimąjį Australijos kontinentą, sutikti, gal būtų jau virš dvidešimties metų, nematytus savo gimines bei draugus ir, tuo pačiu, pasisvečiuoti mūsų nedidelėje lietuviškoje bendruomenėje.

Paprastai, į Lietuvių Dienes, be didelio dalyvių skaičiaus, suvažiuoja ir labai daug svečių iš visų tolimųjų miestų, todėl labai malonu Sydnejaus lietuviams būtų savo išskirtinių svečių tarpe turėti ir mūsų užsienio lietuvius. Kaip daugelis jau iki šiol yra pasakę, taip ir aš galiu sydnejiškių lietuvių vardu pasakyti, kad visi atvykę užsienio svečiai lietuviai Sydnejuje bus labai gerai priimti, prižiūrėti, apgyvendinti ir pavaišinti.

Lietuvių Dienų informacijos viršininkas Jonas Zinkas, mūsų nepavargstą skautų veikėjas ir vadovas Sydnejuje, kurio adresas yra 84 Victor Ave., Picnic Point, N. S.W., 2213, Australia, informavo mane, kad visi atvykę užsienio svečiai bus aprūpinti nakvynė-

mis ir jiems bus daroma visos lengvatos, ypatingai neturintiems Sydnejuje savo pažįstamų ar draugų. Pagalvokite Amerikos ir Kanados lietuvių ir palikę savo šaltąją žiemą, ateinančias Kalėdų šventes praleiskite su vaišingaisiais Australijos lietuvių karštoje, besigaivindami jūros didžiosiose bangose ir be atostogaudami puikiuose Sydnejaus paplūdimiuose. Proga tikrai puiki.

Australijos Lietuvių Dienų programa jau yra sudaryta. Kadangi šie 1972-ji metai yra Jaunimo Metai, tai jiems ir yra paskirtas pats pirmasis vakaras su būsimuoju Jaunimo Koncertu, kuriame dalyvaus visos mūsų jaunimo meninės pajėgos. Šio vakaro vadovė yra Daiva Labutytė (Bieri) I-jo J. Kongreso Sydnejaus atstovė.

Antrasis vakaras yra skirtas Tautinių Šokių Festivaliui, kuriame dalyvaus Adelaidės, Brisbanės, Geelongo, Canberros, Hobarto, Melbourne (dvi grupės) Pertho ir Sydnejaus tautinių šokių grupės. Tai bus pats didžiausias savo grupių ir dalyvių skaičiumi pasirodymas. Vadovė yra Marina Osinaitė (Cox).

Lietuvių Dienų iškiliasis pasirodymas iki šiol būdavo, tikrai tas bus ir Sydnejuje, tai Dainų Šventė, kurioje su savo chorais dalyvauja mūsų Australijos lietuvių septyni iškilieji chorai iš visų didesniųjų mūsų kolonijų. Dainų šventės repertuaras jau buvo sudarytas po paskutiniosios šventės 1970 metais ir pasirušimai visoje Australijoje vyksta su labai didele energija ir pasišventimu, todėl, kaip visuomet iki šiol, taip ir šiais metais tiek paskirčių chorų, tiek ir jungtinių -- pasirodymai turės būti labai geri. Dainų šventės vadovas yra Alg. Dūdaitis ir jam padeda specialus techninis komitetas, susidedantis iš V. Bitino, A. Kramiliaus, P. Nagio, K. Proto, P. Ropės ir V. Šlitterio.

Dramos teatro spektakliu rūpinasi Stasys Skorulis, kai meno parodos organizatorė ir vadovė yra Genė Kazokienė.

Vienas iš didžiausių jaunimo pasirodymų Lietuvių Dienų metu bus Australijos lietuvių XXIII-ji Sporto Šventė, kurioje dalyvaus apie 300 mūsų sportiško jaunimo ir tik ką iš Jaunimo Kongreso grįžę mūsų Australijos lietuvių krepšinio rinktinė. Sporto šventė su savo sportiniais ir kitais paruošimais yra visuomet pati populiariausia mūsų jaunimo tarpe, nes čia užsimezga ta tampa jaunatviška draugystė, jau ne vieną ir mūsų jaunųjų suvedusi bendrąjį šeimoms gyvenimą. Sporto šventei vadovauja Sporto Klubu "Kovo" pirmininkas Vladas Daudaras.

Be studentų suvažiavimo, Sydnejuje vyks ir Australijos LB Krašto Tarybos suvažiavimas ir mūsų lietuviškosios valdžios rinkimai. Labai daug vilčių yra, kad Lietuvių Dienes Sydnejuje

Detroito lietuvių delegacija pas prel. Hubert A. Maino. Sėdi iš kairės: Aldona Mikailaitė-Andriūšaitienė, prel. Hubert A. Maino, Birutė Andriūšaitytė, Stov: LŠST pirm. Vincas Tamošiūnas, lietuvių atstovė Tarptautiniame-Institute Stefa Kaunelienė ir Lietuvių Kultūros Klubu pirm. Antanas Musteikis, K. Sragausko nuotrauka

LIETUVIAI IEŠKO DRAUGŲ

Prieš trejetą savaitių Kultūros Klubu iniciatyva, talkininkaujant Elzbietai Parauzieniei, buvo gauta audiencija pas prelatą Hubert A. Maino, miljoninio laikraščio "The Detroit News" sekmadieninės laidos bendradarbi. Lietuvių delegaciją sudarė jaunimas ir senimas, kaip matome nuotraukoje. E. Kaunelienė gana smulkiai nušvietė padėti pavergtose Lietuvoje.

Ar Nixonas reikalaus laisvės pavergtoms tautoms?

Tokia antraštė "The Detroit News" š.m. gegužės 7 d. laidoje idėjo straipsnį prelato Hubert

atidarys ir bus mūsų Garbės svečias Pasaulio L. B. pirmininkas Stasys Barzdukas iš Amerikos.

Oficiali šventės pradžia yra gruodžio 27 dieną, kai baigsime ją gruodžio 31 dieną, dvejis N. Metų sutikimo baliaus: viename iš puošniausių Sydnejaus "Chevron" hotelyje vyresniesiems ir mūsų jaunimui Sporto Klubu "Kovo" ruošiamame Newtowno Policijos Klubu patalpose.

Sydnejaus Lietuvių Dienų komiteto pirmininkas yra dr. Benius Vingilis, savo pagalbininkais turis vicepirmininkus Fajautą Daukutę (Pullinen) ir Vincą Kazoką, sekretorių Bronių Žalį, išdininką Bronių Stašionį, apgyvendinimo viršininką Algį Bučinską ir informatorių Joną Zinką. Visame darbe labai nuoširdžiai padeda Sydnejaus LB Apylinkės valdyba su jos energinguoju pirmininku Anskiu Reisgiu.

Lietuvių Dienų globėjai ir patronai buvo pakviestas ir sutiko būti N.S.W. valstijos Kultūrinių Reikalų Ministris G. F. Freudenstein M.L.A. Jo sutikimas globoti šią šventę, labai palengvins mūsų kultūrinių pasirodymų platesnį išėjimą į Australijos spaudą ir jų kultūrinę bei meninę gyvenimą.

Mes laukiame svečių iš užsienio ir tikimės, kad jų neapvilsime, nei savo meniniais bei kultūriniais pasirodymais, kai lygiai tuo pačiu priimsime juos kaip savo brangiausius svečius. Tat iki pasimatymo pas mus Australijoje.

A. Maino, pas kurį prieš porą savaitių buvopriimta lietuvių delegacija, suorganizuota Detroito Lietuvių Kultūros Klubu, sąryšyje su lietuvių petijcijos įteikimu J. Tautoms.

Ar Nixono vizitas Maskvoje nukals nuolatinius rėžius lietuviams ir kitiems raudonųjų pavergtiems žmonėms? -- klausia prel. H.A. Maino.

Prezidento būsima kelionė į Sovietų sostinę yra visuotinai teigiamai vertinta. Perspektyva maloni, nes dvi pasaulio galybės sutinka susitarti dėl jų skirtumų ir tada dirbti visuotinio nusiginklavimo kryptimi.

Taika, mums sako, yra teisingumo vaisius. Bet tol, kol žmogaus teisių paneigimas mūsų planetoje yra žiauriai vykdomas, mes save tik apgaudinėjame, manydami, kad konferencijos ir sutartys gali atsiekti savo tikslą. Nėra reikalo uždėti tvarstį ant žaizdos, jei visas kūnas yra užkrėstas. Ar prezidentas Nixonas reikalaus iš Sovietų laisvės ir nepriklausomybės Sovietų imperializmo pavergtoms aukoms -- Vengrijai, Čekoslovakijai, Balkanų valstybėms, Lenkijai, Latvijai, Estijai ir Lietuvai?

Prieš keletą dienų Detroito centre vietos lietuvių bendruomenė buvo susirinkę ir paradavo. Tai buvo patetiškos pastangos pažadinti mūsų jausmus nemalonumo -- priminti mums baisaus nusiakaltimo, kuris vis dar siaučia tojenelaimingoje šalyje.

Rusų darbai Lietuvoje yra panašūs į tuos, kurie vykdomi anksčiau minėtose pavergtose valstybėse -- brutaliai ciniškos pastangos sunaikinti tiek kūną tiek sielą narsiųjų žmonių.

Rusija tęsia ir mėgina, nors vis dar neseckmingai, sunaikinti Lietuvos veidą. Caristinė Rusija bendradarbiaudama su Prūsija ir Austrija apie 1700 metus pasidalino kraštą, kada 400 metų Lietuva nustojo būti savaranki valstybė.

Lietuva, panašiai kaip ir jos kaimynė Lenkija, visada nukentėjo nuo fatališko trūkumo -- jos geografinės padėties. Lietuva nesaugo nei dideli kalnai, nei jūros, kaip natūrali apsigynimo prie-

monė. Lietuva yra ant kelio -- sausumos tilto, kuris skiria rytus nuo vakarų ir šiaurinės Europos. Lietuviai kovojo su totorių užpuolimais iš Rytų ir tarnavo kaip buferis apsaugodami germanų plėtimąsi iš Vakarų.

Po to, kai Rusijos imperija absorbavo Lietuvą nustojo būti savaranki valstybė iki 1918 metų, tik po to jos nepriklausomybė buvo atstatyta sutartimi po pirmojo pasaulinio karo.

Po to kraštas sužydėjo ekonominiai ir kultūriniai. Laisvei sužydėjus, Lietuva gavo garbingą vietą tautų šeimoje.

Lietuvoje yra truputį mažiau kaip 3 mil. gyventojų tai apie 3/4 Detroito ir jo apylinkių srityje. Jos plotas sudaro 27.000 kv. mylių, t.y. mažiau negu pusę Michigano valstijos.

Tačiau, šis nedidelis kraštas per 22 metų nepriklausomo gyvenimo pasiekė žymaus laimėjimo -- dailėje, skulptūroje, simfoninėje muzikoje, operoje ir literatūroje. Ji turėjo du universitetus, meno akademiją, profesinį teatrą ir aukštą švietimo sistemą.

Visa tai buvo nušluota po antrojo pasaulinio karo. Tuoju po to, nacių ir komunistų gangsteriai sujungė kruvinas rankas 1939 metų begėdišku paktu ir raudonoji armija įžgiavo ir Lietuvą inkorporavo į Sovietų imperiją. Tada, 1941 m. išdavikai naciai atsisuko į savo nusikaltimo partnerį. Laikiniai jie išvijo rusus, kurie po antro pasaulinio karo vėl sugrįžo.

Nuo to meto Sovietai pradėjo žiaurią genocidinę kampaniją prieš kultūrą ir tautą (ethnic). Jie mėgina panaikinti turtinę, seną lietuvių kalbą, kuri, ištikrųjų neturi jo kio ryšio su slavų kalbomis, bet ji tikrai yra kilusi iš ankstyvųjų Indoeuropiečių šaltinių.

Šimtai tūkstančių lietuvių buvo prievarta išvežti į Sibirą ir į kitas sovietų žiaurias vietas. Kai tuo tarpu rusų kaimiečiai gabenami į Lietuvą. Rusai uždarinėja bažnyčias, kalina dvasininkus, uždraudžia privatų ir viešą religijos mokymą.

Ar prezidentas Nixonas iškels klusimą Maskvoje dėl pavergtųjų tautų? Ar jis šią temą pasluos po stalu ir tokiu būdu užnituos paskutinį vinį (bolt) pavergtųjų tautų grandinėje? -- baigia tokiais žodžiais savo straipsnį prel. H.A. Maino. (am)

WANTED
1ST CLASS SKILLED
TOOL AND DIE REPAIRMEN
OR
DIE MAKERS
Must be able to set up work from
Blue Prints & Close Tolerance and
have own tools.
1st & 2nd SHIFT
Steady work for qualified men &
fringe benefits.
ST. CLAIR METAL
PRODUCTS
1721 DOVE ST.
PORT HURON, MICH.
313-984-5123
An Equal Opportunity Employer
(33-39)

BRIDGEPORT OPERATORS TOOLMAKERS

Day Shift
FRINGE BENEFITS
STEADY EMPLOYMENT
JOB SHOP EXPERIENCE
OVERTIME
Fischer Tool & Die, Inc.
7501 LYNDON, DETROIT, MICH.
(Bet. Livernois and Wyoming)
(38-40)

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

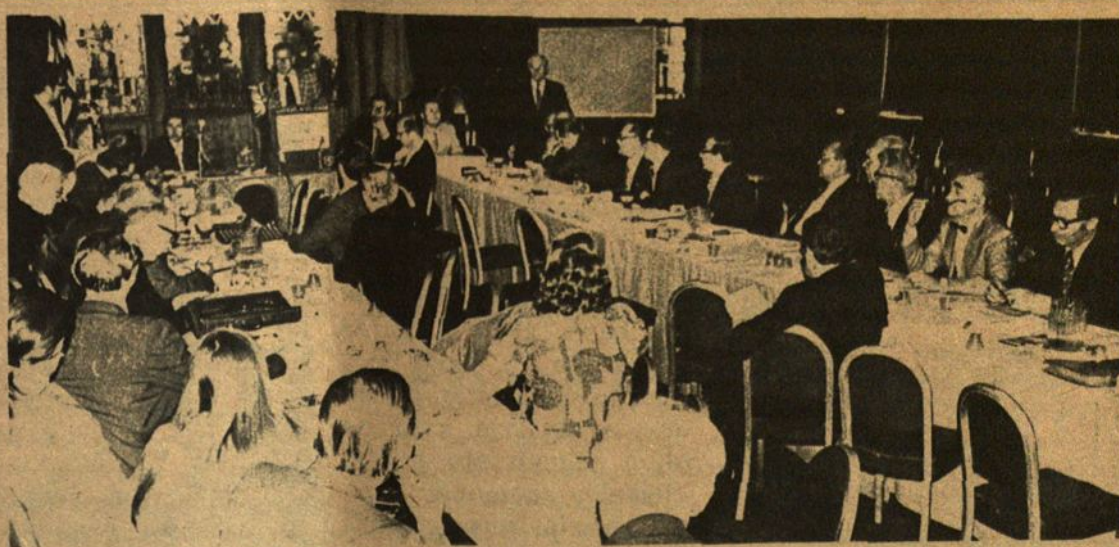
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO • PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS, INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS • PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR TAI SOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

JV LB Taryba Trečiojoje sesijoje, Chicagoje, balandžio 29-30 d., sprendžiant Lietuvos bendruomenės opiusius klausimus, A. Gulbinsko nuotrauka

PIONIERIŠKA UGNELE

"Pionieriai" yra moksleivių organizacija. Kaip ir komjaunimas, pionieriai yra privilegijuota sovietinio režimo organizacija. Greta jos kitos kurios nors organizacijos, skirtos moksleivių auklėjimui, neturi teisės egzistuoti. Pionieriai yra, tad, vienintelė Sovietų valstybėje moksleivių organizacija skiepianti komunistinį auklėjimą nuo pat pirmojo mokyklinio suolo.

Į pionierius patenka vaikai praėję spaliukų periodą. Pionieriai yra akla skautų organizacijos tvarkymosi kopija. Tačiau skautų idealai čia sužaloti. "Dievui, Tėvynei ir Artimui, pionieriškai - "Leninui ir Partijai". Ir jeigu organizaciniai pionieriai yra skautų plagiatas, idėjiniai pionieriai yra skautiškų idealų blasfemija.

Spaliukai, pionieriai ir komjaunimas, komunistinės vaikų, moksleivių ir jaunimo organizacijos ok. Lietuvoje reiškiasi ir veikia absoliučiai taip pat, kaip jos reiškiasi visoje sovietinėje valstybėje. Tai yra organizacijos, kurių aukščiausiasji rikiavimo centrai yra Maskvoje. Tikslai šios organizacijos turi valstybinį monopolį veikti. Buvimas tose organizacijose yra privaloma sąlyga jaunam žmogui stoti bet kurio mokyklon, o vėliau ir politinės ištikimybės atestacija. Tad tos organizacijos yra masinės, neišvengiamos ir būtinos.

Savaime aišku, kad tos valstybinio monopolio organizacijos intensyviai išnaudojamos marksistinio ir ateistinio treningo. Per kvotimus ir atsijojimus iš tų organizacijų atranda smarkesnius ir aršesnius komunistinius ir ateistinius kadrus.

-- Be gilių, tvirtų žinių, -- tvirtina Komjaunimo Tiesą (Nr. 82, š.m. balandžio 25 d.) -- negalima tapti nei aktyviu kovotoju už komunizmą, nei įsisauginti visuomenei naudingos veiklos būtinumo. Tai dar kartą įtikinamai patvirtino Leninio Komjaunimo XVII suvažiavimas, pabrėždamas mokslo žinių, mokymosi reikšmę gyvenime.

Pionierių organizacija disponuoja didelėmis marksistinio auklėjimo lėšomis. Pionieriams lietuviukams yra dargi kurtinio pobūdžio mokyklos Krymo pusiasalyje. Ten vaikai sistematingai įpranta į rusų kalbos apyvoką ir tampa jau išmažumėlės sovietiniais kosmopolitais.

Komunistinis auklėjimas eina po komunistinio auklėjimo skraiste. Tai patvirtina pamokų orientacija, vaikų skaitiniai, lenktyniavimo bei konkursų pobūdis. Vaikams organizuojamos stovyklos turi patrauklius vaikams užsiėmimus. Daugis tokių užsiėmimų tiesiog nuplagijuoti iš tarptautinio skautizmo praktikos. Tačiau pirmaujantis stovyklų, išskylų bei užsiėmimų po stogu tikslas yra "kovotojo už komunizmą parengimas".

Jau ir reguliarioje pradžios mokykloje vaikas lenkiamas į partinių dogmų įsisąmoninimą. Pionieriuose tas lenkimas pasiekia savo viršūnę. Kodėl taip detalai aprašome pionieriavimo praktiką?

Ne vien dėl to, kad apgailime jaunus lietuviukus, kuriuos fanatiškas režimas stumia į politinių fanatikų hordas, bet ir dėl to, kad laisvoje Amerikoje, žmonės, prieš tris dešimtmečius bėgę nuo sovietinio teroro, organizuoja moksleivinio atžalyno keliones į pionierių stovyklas. Iš Cicero miesto pasiekė mus lietuviškasis SOS -- gelbėkite mūsų jaunimą! Cicero organizuoja mažųjų ekskursiją į pionierių stovyklą, pasėdėti prie pionierių laužo, "apsišviesti pionieriška ugnele" (bolševikinis terminas).

Kada dvylikamečiai pradeda naudoti narkoti-

Balandžio mėn. 28-30 d.d. Chicagoje, Sheraton - Chicago viešbutyje posėdžiavo JAV LB Šeštoji Taryba. Ši trečioji sesija buvo sušaukta dviem tikslams: išklausti Centro Valdybos ir kitų bendruomenės institucijų atliktų darbų pranešimų ir pakeisti įstatus. To buvo siekta, tas ir atlikta.

Sesija pradėta nepavėluojant nei dešimties sekundžių, kas labai reta mūsų gyvenime. Sveikinti už tai tenka Tarybos prezidiumą.

Sesiją pradėjo Tarybos pirmininkas Vytautas Kamantas trumpu žodžiu išsakydamas šios sesijos tikslus. Prieš sesijinę maldą sukalbėjo Tarybos narys kun. J. Borevičius S.J.

Ir vėl naujovė. Sesijoje nebuvo sveikinimų žodžiu. O jų gauta raštu iš lietuvių institucijų, asmenų ir amerikiečių senatorių ir kongresmanų net 20. Sesijos pradžioje pristatomi garbės svečiai -- Lietuvos general. konsulė Juzė Daužvardienė, vysk. V. Brizgys, PLB pirmininkas St. Barzdukas, Liet. skautų sąjungos tarybos pirmininkas Antanas Saulaitis ir visa eilė kitų organizacijų.

Kur, mes vadiname tai šurpniu, išsigimėlišku blogiu. Kada dvylikamečiai rengia pionierišką laužui ... mes tylime. Demaskuojame mūsų prieauglio žudikus!

KALBĖTA ATVIRAI, PASIGINČYTA, SUTARTA

JURGIS JANUŠAITIS

zacijų veikėjų, redaktorių, spaudos žmonių. Jų ilgą eilę, tačiau svečiai pristatomi pokalbių tarpuose. Ir čia buvo sutauta brangaus laiko, kuris vėliau sunaudotas kitoms problemoms spręsti.

Sesiją, kaip šeimininkas, sveikina Vidurio Vakarų apyg. pirmininkas Jonas Jasaitis, kaip paprastai, trumpu žodžiu, pažymėdamas, kad LB Taryba ir pati Bendruomenė sielojasi tautinės gyvybės išlaikymu, jos ugdymu, linkėjo išspręsti visus klausimus ir geriausios sėkmės darbe.

Tarybos prezidiumo pranešimą padarė sekretorius V. Kleiza. Trumpai suminėdamas prezidiumo atliktus darbus, koordinuojant visos tarybos veiklą.

Atvirus, nuoširdžiai ir gerai paruoštas, laimėjimus, bėdas ir trūkumus išsakančius pranešimus (trumpai) padarė LB CV nariai: A. Gečys apie Bendruomenės darbus Lietuvos laisvinimo darbe, J. Gaila -- jaunimo reikalais, A. Vaškešlis -- kultūriniais reikalais, V. Gruzdys palietė LB organizacinius klausimus, A. Kairys -- Kultūros fondo reikalais. Visų CV narių, ir kitų Bendruomenės institucijų išsamūs, platūs pranešimai buvo iš anksto atspausdinti, išsiuntinėti Tarybos nariams ir buvo gaunami vietoje. Juose atsispausdinti visos Lietuvos Bendruomenės plačios ir šakotos veiklos vaizdas. Kaip paprastai po pranešimų įbrendama į karštesnes diskusijas.

Dr. Vileišis džiaugėsi CV darbu, truputį griežtė jaunimą dėl kongreso rengimo tikslų išryškėjimo bei noro įvesti balandį. Čia gautas atsakymas, kad jaunimas atsakė balandžio, kad jaunimas dirba gerai, kad Kongreso programa suplanuota patriotinė ir gera.

J. Jasaitis skundėsi, kad CV nepalaikanti ryšių su jo vadovaujama LB apygarda, nepašaukia švenčių ir JK organizavimą, o parenkami ir paskiriami tiems darbams vadovai asmens be apygardos žinios, kad apyg. atstovai nepakviečiami į tokių renginių organizavimo komitetus. Taip pat skundėsi, kad buvęs pašalintas Jaunimo Mėtų komitetas. Į tai atsakė CV asmens, pažymėdami, kad ir apyg. valdyba nevada kooperavusi su CV

ir pakeitimai daromi tam, kad numatytas darbas būtų įvykdytas laiku ir gerai, pakeičiant neveiklius asmenis sumanesniais, veiklesniais tam darbui atsidavusiems.

Po šių išanginių diskusijų, kilo visa eilė klausimų, paliečiant Jaunimo informacijos centrą, vadovaujamą G. Karoso, ryšiai su apylinkėmis, konkrečių darbų jaunimui reikalingumą, tuojau stabtelėta ir politiniuose laukuose, užsiminta ALTos ir LB darnaus darbo reikalingumas. Bendrų LB namų klausimas, kuriame tilptų visos pagrindinės lietuvių institucijos po vienu stogu, informacijos klausimai, žvelgta į kultūrinę sritį, sielotasi lietuvių archyvo reikalais, aptarti švietimo reikalai, padejuota sunkia LB ekonomine būkle, o visa CV samata tesiekianti apie 14.000. Žodžiu čia bendruomenininkai parodė daug geros valios, savo dėmesį kreipė į aktualius lietuviškojo gyvenimo kelius.

Kaip paprastai ir šioje sesijoje tai vienas tai kitas Tarybos narys, pats anksčiau nedalyvavęs korespondenciniuose Tarybos posėdžiuose, nepatiekęs iš anksto savo sumanymų svarstyti, dabar kėlė rankas ir vis šaukė: dėl tvarkos!, šiuo metu naujus pasiūlymus, kurie po ilgesnių diskusijų, laikantis demokratiškų principų, daugumos būdavo atmetami.

Pranešimus apvainikavo, kaip ir dera, Centro Valdybos pirmininkas Vytautas Volertas, trumpai apžvelgęs CV nuėitą kelią, sutiktus sunkumus, pastangas įvairiose bendruomeninio gyvenimo srityse.

Po pirmųjų pranešimų, diskusijų vėliau vyko įvairių komisijų posėdžiai. Jie buvę daugumoje pozityvūs, ir reikalus buvo žvelgiama iš esmės, pasiekti sutarimai buvo patiekti plenumui galutinai aptarti, juos pakoreguoti ir priimti bei ateityje įgyvendinti.

Pasiekta sesijoje visa eilė svarbių nutarimų. Švietimo srityje dirbama gerai ir užgirti švietimo Tarybos darbai.

Kultūrinėje srityje paigedaujama kultūrininkų nuomonės sudarant kultūrinės veiklos planus ir juos patiekti lietuvių Fondui ir kitiems kultūrai finansiskai remiantiems vienetams. Pageidauta glaudesnio ryšio su LB apylinkėmis, jose ug-

dyti kultūrinę veiklą.

Gana įdomus ir reikšmingas susitarimas pasiektas Visuomeninių reikalų komisijoje. Šiuose susitarimuose išryškėja ir LB pastangos Lietuvos laisvinimo darbe.

Sutarta, kad ALTa ir LB yra lygūs partneriai. Abi institucijos dirba politinį darbą. Iš abiejų institucijų sudaromas koordinacinis komitetas į jį skiriamas iš kiekvienos institucijos po tris asmenis.

Apspręsta Vasario 16 progą renkamu aukų reikalais, paliekant laisvą apsisprendimą pačiam aukotojui, bendrų delegacijų sudarymo reikalais ir visa eilė ALTos ir LB veiklą liečiančių klausimų. Pasisakyta ir priimti nutarimai jaunimo kongreso reikalais, aptarti finansiniai klausimai, nustatytas solidarumo įnašas šeimai 5 dol., paviešiamam asm. 3 dol. ir pensininkui 1 dol. metams. Ilgai kovota už dolerių pasiskirstymą tarp PLB, CV, apygardos ir apylinkės. Dabar gaus LB apylinkė 35%, apygarda 20%, JAV CV 35% ir PLB valdyba 10%. Savaime aišku, kad visoms šioms institucijoms reikia pinigų. Be to, jokių darbų neįmanoma atlikti. Todėl nutarta ypatingai suaktyvinti apylinkių veiklą ir surinkti solidarumo įnašus. Pažymėtina, kad sesija priėmė iš kiekvienos srities reikšmingus nutarimus, su kuriais būtų pravartu supažindinti ir lietuvių visuomenę. Juos turėtų spauda skelbti atskirai, nes trumpame reportaže jų visų neįmanoma suminėti.

Daugiausia laiko skirta įstatų keitimui. Įstatų keitimo komisija dirbo ilgai, rinko iš Tarybos narių ir šiaip bendruomenės besidominčių medžiagą, ją klasifikavo, tvarkė ir pokelių projektą paruošė galutiną projektą, kuris papunkčiui buvo sesijos svarstomas, aptariamas, papildomas, keičiamas ir priimamas. Čia pasigrumta. Charakteringa, kad į Tarybą, pagal naują siūlomą projektą, nepanorėjo įeiti kaip Tarybos nariai apylinkių pirmininkai ir jie pasisakė prieš. Jų nenorėjo į Tarybą įsileisti ir apygardų pirmininkai, nors patys tos teisės sau reikalavo ir ji buvo priimta. Darbas buvo varginantis, įtemptas, tačiau nežiūrint keletos ir pasturamaujančių, sesijos dauguma reikalus sprendė ramiai, kantriai ir įstatus priėmė, kurie pradės veikti nuo 1973 m. sausio mėn. 1 d. Įstatų komisijai vadovavo dr. Kęstutis Keblys.

Pažymėtina, kad sesijoje iš 61 Tarybos nario dalyvavo 49. Visa eilė apygardų pirmininkų ir apylinkių pirmininkų, kurie sekė sesijos eigą ir turėjo progos pasisakyti aktualiais LB reikalais.

Sesijos metu nuoširdiai talkino dvi jaunos akademikės Aušrinė Kairytė ir Rūta Mikalojūnaitė.

Sesijai vadovavo pasikeisdami visi Tarybos prezidiumo nariai: V. Kamantas, V. Kleiza, dr. E. Lenkauskas, dr. A. Razma ir dr. Stepa Matas.

DIRVOS NOVELĖS 1972 KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1972 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtina privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI gražinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nusprendžia, kad nė viena iš pateiktų novelių nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

KATYNO ŽUDYNĖS TURĖTŲ LIKTI ĮSPĖJIMU

V. DOMEIKA

1943 m. balandžio mėn. 13 dieną Vokietijos radijas pranešė, jog, netoli Smolensko, Katyno miške atrasti masiniai kapai, kuriuose palaidoti nužudyti lenkų kariai; visi tie kariai būvę nužudyti bolševikų NKVD. To ji žinia sujaudino visą pasaulį. Bet Maskva tylėjo ir tik po dviejų dienų, kai pasaulio spaudoj pasipiktinimas pasiekė aukščiausią laipsnį -- bolševikų žinių agentūra "TASS" pranešė, jog minėtus lenkų karius sušaudė vokiečiai. Kad patvirtinus savo teigimą, bolševikai aiškino, jog apie 12-15 tūkstančių lenkų belaisvių buvo atvežti Smolensko rajonui taistyti kečius, 1941 m. liepos mėn. vokiečiams užėmus Smolenską, tenai rado tuos lenkų karius ir juos visus sušaudė.

Lietuvoje, daugiausia Vilniaus mieste, gyveno didelis skaičius moterų, kurių vyrai, lenkų kariai, buvo bolševikų ar vokiečių nelaisvėje. Reikia suprasti -- ką tos moterys ir visi jų artimieji turėjo pergyventi.

Be to, kai 1939 m. rugsėjo mėn. bolševikai užpuolė Lenkiją -- nedideli lenkų kariniai ir policijos daliniai peržengė demarkacijos liniją ir internavosi Lietuvoje. Daugumas jų buvo apgyvendinti Žagarėje. Bolševikams okupavus Lietuvą, lenkai buvo išvežti Rusijon.

Todėl visas pasaulis su nekantrumu laukė tolimesnių žinių kas buvo tie kariai, kada ir kur pa puolė nelaisvėn ir kas juos sušaudė?

Vokiečiai pasiūlė, kad suinteresuotos šalys, prisijungusios savo atstovus išaiškinti visus tuos klausimus. Lenkijos vyriausybė, Londone, kreipėsi į Tarptautinį Raudonąjį Kryžių prašydama padaryti tyrimą. Bolševikai pasipriešino ir todėl R. Kryžius negalėjo daryti tyrimo. Be to, Stalinas supyko, kodėl Lenkijos Vyriausybė (gen. Sikorsko) nepasitikėjo jo vy-

riausybės pareiškimu ir todėl nutraukė diplomatinis santykius su Lenkija.

Vokiečių vyriausybės pasiūlymu buvo sudarytos 3 tyrimo komisijos:

a) Vokiečių teismo -- medicinos; kaipo stebėtojus vokiečiai pasikvietė Amerikos, Anglijos ir Lenkijos belaisvių atstovus. Amerikos atstovu buvo pulk. Van Vliet.

b) Lenkijos Raudonojo Kryžiaus (Varšuvoje) suorganizuota ir gyd. Wodzinski vadovaujama komisija, į kurią, vokiečiams nežinant, įėjo ir egziliuotų lenkų vyriausybės atstovai.

c) taip vadinama Tarptautinė Komisija, kurioje dalyvavo 12 kraštų gydytojai: Dr. Speleers, Belgija; dr. Markov, Bulgarija; dr. Tramsen, Danija; dr. Saxon, Suomija; dr. Palmieri, Italija; dr. Mišloslavič, Kroatija; dr. de Barlet, Olandija; dr. Hajeck, Čekoslovakija; dr. Subik, Čekoslovakija; dr. Birkle, Rumunija; dr. Naville, Šveicarija; dr. Costedeat, Prancūzija ir dr. Orsos, Vengrija, kuris ir pirmininkavo tai Komisijai.

Visos tos trys Komisijos tyrimus darė viešai, buvo leista dalyvauti Vokietijos, Lenkijos (Varšuvos), Švedijos, Olandijos, Ispanijos, Šveicarijos ir kitų šalių spaudos atstovams.

Buvo rasta ir atkasta aštuonios duobės. Jose lavonai buvo suguldyti veidu žemyn -- eilėmis t.y. vienas ant kito; kiek vienoje duobėje buvo po 10-13 tokių eilių. Iškelus lavoną iš duobės pirmiausia buvo stengiamasi nustatyti jo asmenybę. Pas lavonus buvo randami asmens dokumentai, laiškai, dienoraščiai ir kariniai ženklai. Pagal juos pavyko nustatyti beveik visų lavonų asmenybes. Viso buvo atkasta ir patikrinta apie 4480 lavonų; beveik visi lavonai buvo atrasti surištomis užpakalyje rankomis ir nušauti revolverio šūviais įpakauši. Reikia pažymėti,

jog atrastų laiškų, dokumentų, laikraščių ir dienoraščių, paskutinės datos buvo "1940 m. balandžio mėn." Visos trys Tyrimo Komisijos, veikdamos atskirai, svarbesniais klausimais priėjo vienodos nuomonės:

1. Kariai buvo nušauti šūviais iš vokiečių gamybos revolverių -- 7,65 ir 6,35 kalibro. Vokiečiai įrodė, kad tos rūšies revolveriai buvo gaminami G. Genshow, Durlache, dirbtuvėse ir dar prieš karą buvo eksportuojami į Baltijos kraštus ir Lenkiją.

2. Lavonų rankos buvo surištos vienos rūšies, bolševikų gamybos virvėmis; tokios pat virvės buvo vartotos pas, anksčiau nužudytus, bolševikų piliečius.

3. Keli lavonai rasti perdurti rusų durtuvais (pav. leit. Meister).

4. Pagal rastus lavonų apžiūrėjimo davinius, pumimo laipsnį, rūbus, žėmės susigulėjimą, antkapų pasodintų medelių priaugimą ir visus kitus davinius, Komisijos priėjo išvadą, kad visi lenkų kariai buvo nužudyti 1940 metais -- kovo ir balandžio mėnesiuose, t.y. daugiau negu vieneri metai prieš prasidedant vokiečių -- rusų karui.

Tuometiniuose laikraščiuose buvo idėta Katyno nuotrauka, tenai parodyta, kad prie suguldytų lavonų buvo pastatytas medinis kryžius ir prie to kryžiaus -- senukas lenkų kunigas laikė pamaldas už mirusius. Daugel asmenų, Vilniaus ir Kau no gatvėse, žiūrėdami į tą nuotrauką ašarojo ir verkė; visi gerai žinojo žiaurias, bolševikų įvykdytas, Rainių, Pravieniškių, Červenės ir kitas žudynes.

Ar Katyne, nužudytųjų tarpe, buvo lietuvių?

Buvo asmenų kilusių iš Vilniaus krašto. Sunkų pasakyti, ar jie save laikė lenkais ar lietuviais. Iš sąrašo matyti Jankausko, kilusio nuo Gardino, pavardė. Kadangi Gardino srityje, pa

liai Valkininkus, Druskininkus ir kitur -- gyveno grynai lietuviškos Jankauskų šeimos, todėl reikia manyti, kad tasai nužudytasai Jankauskas buvo lietuvių tautybės.

Kaip nužudytieji lenkų kariai atsidūrė Rusijoje?

Pietinėje Lenkijoje, Lwow buvo ginamas igulos, kuriai vadovavo gen. Langner. Vokiečiai puolė Lwow, bet buvo atmušti. Kai, rugsėjo 17 bolševikai peržengė Lenkijos sieną, vokiečiai atitraukė nuo Lwow. Miestą apsupo bolševikų kariuomenė. Bolševikai pasidė lenkams pasiduoti. Gen. Langner sutiko nutraukti pasipriešinimą, jei bolševikai leis pasitraukti į Rumuniją ir tenai internuotis.

Bolševikų kariuomenės vadas Timošenko sutiko ir tokio turinio buvo surašyta ir pasirašyta kapituliacijos sutartis. Bet vos tik lenkai padėjo ginklus, bolševikai apsupo nusiginklavusius dalinius ir, vietoj leisti vykti į Rumuniją, privertė žygiuoti į Rusiją. Tokiu būdu Lwovo ir kitos igulos atsidūrė bolševikų žėmėje. Gen. Langner darė pastangas, kad būtų prisilaikoma pasirašytos kapituliacijos sutarties, bet bolševikai nekreipė į tai dėmesio.

Lenkų kariai buvo paskirstyti į 3 stovyklas -- Kozelsk -- 5000; Ostasov -- 6570 ir Starobelsk -- 4000, iš viso 15,570. Iš to skaičiaus tik 448 karininkai išliko gyvi ir galėjo įsijungti gen. Anderso korpusan. Tūkartininkų parodymais nustatyta, jog bolševikai, išsakyti stovyklų -- 1940 metais, kovo mėnesį pradėjo išvežti po nedidelius kiekius karininkų sakdami, kad juos grąžina į tėvynę. Viena tokiame dalinyje buvo Vilniaus Universiteto profesorius Swianiewicz. Dalinys buvo atvežtas į Gnezdovo stotelę, apie 2 km. nuo Katyno. Stotelėje buvo eilės NKVD karių, kurių įsakymu, lenkų kariai turėjo išlipti iš traukinio ir sėsti į autobusus, kuris juos vežė Katyno miško link. Prof. Swianiewicz buvo atskirtas (Nukelta į 6 psl.)

J. GRAUDA

CICERO LITUANISTIKA

Įvykių pradžia buvo susirūpinimas savo ištautėjančiais vaikučiais. Ne ką gali duoti vaikučiams vietinės lituanistinės mokyklos -- juk aplinka vis vien amerikoniška. Vaiką reikia apsupti lietuviška aplinka ir priversti jį kvėpuoti lietuvišku oru.

Kur gausi lietuvišką orą benzinu pašvinkusiam Cicero ore? Negi importuosi lietuvišką orą iš Lietuvos sandariai užkimštuose buteliuose?

Jeigu kalnas neina prie Mahometo, Mahometas gali prieiti prie kalno.

Kokia mintis, tokia išvada, toks ir veikimas. Reikia vaikučius tiesiog nugramzdinti lituanistikon, nuo amerikoniškų kulgrindų stumti nustumti į lituanistinius liūnus.

Nenuostabu, kad susidarė kreivėniškai -- patriotiniai -- lituanistiniai judėjimai grūsti vaikučius į patį lituanistikos šaltinį, į pionierių stovyklas "Gimtojo Krašto" leidybos krašte. Tose stovyklose vaikučiai praras amerikonišką akcentą, atpras raidę O rašyti su nosine, pažins lietuviško gamtovaizdžio savybes, įsisavins reikiamą kryptingumą.

Trumparegiai šovnistai ir smulkiaburžuazinės ideologijos žmogeliai gąsdina, kad pionierių stovyklos pakenks vaikučių patriotiniam auklėjimui. Bet lazda turi du galus: geriau raudonas, kaip kad lituanistinis lavonas!

Mes skubiai kreipėmės į žinovus, kurie su išskėstais glėbiais laukia vaikučių importo į pionierines stovyklas.

-- Kaip reaguojate į Cicero vaikučių lituanistinimą? -- paklausėme.

-- Laukiame jų nekantraudami. Katilus jau paruošėme.

-- Katilus? Jūs turite omeny stovyklinius katilus sriubai, košei?

-- Katilus vaikučiams virti, -- atsakė stovyklos prievaizda.

-- Juk tai nieko bendro su kanibalizmu? -- paklausėme nustebe.

-- Absoliučiai nieko. Tai indoktrinacijos katilai. Tuose katiluose mes virsime vaikučius marksizmo -- leninizmo sunkoje su sodriais ateistiniais prieskoniais.

Prievaizda simpatiskai šyptelėjo ir pridūrė: -- Šitai išvirti vaikučiai bus saugiai sugrąžinti jų tėveliams. Ir, tikėkite man, jie taisyklingsai lietuviškai kalbės apie komunizmo statybą.

JUOZAS ŠVAISTAS

O MES VIS TOLSTAM

(7)

Pats paklausė, pats ir atsakė:

-- Toli gražu ne. Kadaise taip, bet dabar...

Meldutis kalba traškiai, bravuodamas. Jo žodžius palydi ekspresyvi išraiška -- mimika ir judesiai. Liudas, savo išpučių paveiktas, keistokai paklausė:

-- Juk tu, kai atidžiau pasižiūriu, turėtum būti blondinas? Kodėl toks tamsus tavo veidas ir plaukai?

-- Dėl veido ir plaukų būtų mažmožis. Bet štai, jeigu tu galėtum išvelgti, -- rankomis susiėmė už krūtinės: -- Mano plaučiai beveik dūmtraukis, o gyslomis tikriausiai degutas teka. Kartais kreguoju tartum dusulingas...

Nutilo. Po valandėlės vėl kalbėjo:

-- Trejetą metų giliausiose anglių šachtose raustis. Tai ne juokai, brolyti tu mano...

-- Kur taip buvo?

-- Offenburgo apylinkėse. Sugavo vokiečiai, nusivarė ir įgrūdė. Tik aš vienas lietuvis, daugiau vis lenkai ir lenkai nuo Poznanės. Pramokau lenkiškai, neblogai sugyvenom. Užtat kai atėjo amerikiečiai ir mes pasijutom laisvi, -- lūžo, traukė šachtos. Juodi, kaip velniai, išlindom iš požemių ir velnišku kerštu užsidegėm prieš vokie-

čius. Tegul supranta dabar, kas tai yra naudotis vergų darbu! Tegul nors iš dalies atsilygina už mūsų vargą, kančias.

Liudui nebuvo didelė naujiena, bet, kai Meldutis taip gyvai, vaizdžiai pasakojo, įdomu pasiklausyti.

-- Pasiskirstėm būreliais ir pasklidom po kaimus. Atėję griežtai reikalaujam: duokit mums burmistrai! Bailiai, drebėdamas pasirodo burmistras. Mes diktuojam: kad čia būtų mums žmoniškas patogus namas apsigyventi, pirtis ar maudykla gerai išsišutinti, nusiplauti, kad čia gautumėm sotų ir šviežių maistą! Burmistras kryžmais, lyg maldoje, sudeda rankas ant krūtinės ir nužemintai maldauja: "Pasigailėkit, gerieji žmonės, Na iš kur visa tai aš jums parūpinsiu? Juk ir šis kraštas nualintas, ūkininkai karo duoklėmis apiplėšti..." Gerai, atsakom jam: tu negali, tad mes patys atliksim! Laukuose avių būriai varinėjami, ganyklose rasim veršelį, kiaulidėse nutversim paršų. Karves pasimelšim, kamarose užtiksim kiaušinių, lašinių... Beveik rankas bučiuodamas maldauja burmistras: "Tik taip nedarykit... Dėl Dievo meilės... Kaip nors aš pats sutvarkysiu". Ir gyvenom sau, kaip tikri vasarotojai.

-- Ar jūs ginkluoti būdavot? Terorizuodavot kaip nors?

-- Ne, nieko panašaus. Tiesa rankose turėdavom drūtas lazdas su buožgalviais. Bet tai daugiau sia nuo šunų apsiginti.

-- Labai keista, kai girdžiu, kad vokiečiai tokie bailiai pasidarė.

-- Ir aš labai stebiuosi. Dabar net pradėdusisidaryti tokią nuomonę: vokiečiai labai agresyvūs,

drąsūs ir net žiaurūs, kol tvirtai jaučia už savo nugaros nepajudinamą atramą. Po lemtingo katastrofiško smūgio dinga visa jų bravūra. Juk atsimeni, kas tai buvo nacių? Tai perkūnas ir žaibai! O dabar pamėgink bent vieną vokiečių nacių pavadinti. Išizeis, kaip biauriausiai keikiamas.

-- Ar ilgai jūs taip siautėjot?

-- Ne, neilgai. Gal dešimtį dienų. Netoliese susidarė grynai lenkų stovykla. Manieji ir nuėjo ten. Drauge kvietė ir mane. Bet tu supranti: argi man ten vieta. Pasilikęs vienas, vis traukiausi tolyn nuo vokiečių, kol patekau čion.

Dažnai ir ilgai pasikalbėdavo jaunuoliai. Vaikščiodami ar gulėdami niekad nepritrūkdavo kalbos. Jų ir lovos greta stovėjo.

Tos pačios stovyklos nuošalesniuose barakuose visai atskirai suglaudinti lenkai. Šimtai jų kasdien atvyksta. Renkasi iš visų Prancūzijos kampų, daugiausia iš Saro srities. Tūkstančius jaunų stiprių vyrų vokiečiai buvo sugaudę ir išgabėję prievartos darbams. Sunkiai dirbo sukišti anglies ar geležies rudos kasyklose. Dabar linksmi, džiūgauja. Dažnai užtraukia savo tautos himną: "Ieszcze Polska ne zginela, poki my żyjemy". Dažnai ešalonai pakraunami ir nurieta rytų link. Visi skuba į savo tėvynę, kokia ji bebūtų.

Meldutis jausdavo malonumą, palaikydamas ryšius su lenkų barakais. Beveik kasdien apsilankydavo, pasidalydavo išpučiais. Kartą jis sako:

-- O kaip, Liudai? Ar nenorėtum drauge nuvykti į stotį ir pamatyti, kaip lenkai namo važiuoja. Šiandien didelis jų ešalonas bus paruoštas.

-- Gerai, -- sutiko Liudas.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Grupė Rochesterio lietuvių Alfonso Dargio parodoje. Iš kairės: N. Dėdinienė, dr. J. Dėdinas, muz. Z. Nomeika, dail. Alfonsas Dargis ir ponios Nomeikienė, Dargienė ir Jankuvienė. J. Jankaus nuotrauka

ŽVILGSNIS Į ALFONSO DARGIO ABSTRAKČIĄ MENĄ

J. JURKUS

Mūsų išeivijoje vienas pačių stipriausių abstrakčios meno kūrėjų Alf. Dargis balandžio 15-gegužės 3 d. turėjo savo darbų parodą David meno galerijoje Pittsforde, N. Y., kur buvo išstatyti jo 56 kūrinių. Kaip plačiai pagarsėjęs dailininkas ne tik lietuvių išeivių tarpe, bet Europoje, Amerikoje ir kituose kraštuose, į savo vėliausių darbų parodą sutraukė nemažą būrį Rochesteryje gyvenančių lietuvių ir daugelį amerikiečių, besidominčių abstrakčios meno menu. Kad susidomėjimas jo kūryba buvo didelis, tai rodo 15 parduotų paveikslų per pirmąją parodos savaitę.

Alf. Dargui, kaip reikiamam dailininkui, palyginti, lengvai pavyko atsidaryti duris į Amerikos meno galerijas bei muziejus, ir jis greitai tapo amerikiečių pripažintu iškiliumi menininku. Atvykęs 1951 metais į Rochesterį, N.Y. netrukus turėjo visą eilę parodų čia ir artimuose miestuose. Greitu laiku jam pavyko išeiti su savo parodomis ar atskirais kūrinių toli už Rochesterio ir apylinkės ribų. Jis yra gavęs visą eilę premijų. Pavyzdžiui, 1961 m. Finger Lakes,

N.Y. rajone buvo apdovanotas aukščiausiąja premija, vad. The Jurors Show Award. Apie dail. Dargį yra atsiliepę labai gerai visi eilė kritikų -- meno specialistų. Alf. Dargis lankėsi du kartus Europoje, kur turėjęs kelis savo parodų. Jo atskiri paveikslai buvo išstatyti daugelyje kraštų meno galerijose, kaip Persijoje, Turkijoje, Pakistane, Indijoje ir kitur.

Alf. Dargio menas išsiskiria iš kitų savo spalvų skaidrumu, kompozicijos laisvumu ir puikią tapybos techniką. Turtinomis spalvomis bei jų įmantriu išdėstymu su jų įvairiausiais tonais, nevengdamas kontrastų, jis išreiškia stiprią emocinę nuotaiką sunkiai suvokiamose temose. Laisva spalvų bei linijų kombinacija suteikia jo kūriniams daug gyvybės. Vienas jo kritikų (amerikietis) taip rašė: "Šviečią paslaptį, traukia į nežinią Alf. Dargio paveikslai savo spalvomis, išgriebtomis iš lietaus ir siaurės pašvaistės atspindžiu, mane įtikino, kad jis, kaip menininkas, gyvena bent pora mylių aukščiau žemės..."

Visi jo paveikslai, kaip minėjau, žiūrovą daugiau stebina nepaprastu

spalvų grožiu. Savo daugelyje vadinamų kompozicijų jis, nesilaikydamas jokių dėsnių bei taisyklių, sukuria fantastišką vaizdą, kur sunkiai yra apčiuopiama realybė. Dar sunkiau suprasti kūrėjo mintį bei dvasią. Iš jo visų parodoje išstatytų darbų man labiausiai patiko jo kristalinių uolos saulės šviesos mirgėjime.

Šiai parodai bendras bruožas -- tai nežymus artėjimas į nors ir sunkiai apčiuopiamą realybę su ryškesne tematika.

Aplankius šią parodą, man rūpėjo pasikalbėti su dail. Dargiu, išgirsti jo pažiūras bei nuomones į mums taip mažai pažįstamą jo pasirinktą abstraktą ir pažiūrėti į jo toli nueitą kelią. Šia proga, aplankęs dailininką, užklausu eilę klausimų, į kuriuos jis mielai man sutiko atsakyti.

-- Kas paskatino Jus pasirinkti abstraktinę tapybą?

-- Abstraktinė kūryba dailininkui duoda daugiau laisvės išsireikšti savo pajėgumui. Pavyzdžiui, jeigu dailininkas tapo tildu, jis tapo jį ne tokį, kokį jis mato, bet jis kuria savo tildą, savo namą, savo žmogų ir t.t.

-- Jūs labai stipriai pasireiškėte savo ryškiu tautiniu savitumu grafikoje, ypač juoda-balta medžio režiniuose. Šioje paskutinėje parodoje nemačiau Jūsų grafikos darbų. Jūsų grafika man gal labiausiai imponavo. Ar tebekuriate grafikos darbų?

-- Grafikos darbus teko man daugiausia kurti tuoju po karo Europoje, nes tuo metu sunku buvo gauti tapybai reikalingų medžiagų ir priemonių. Amerikoje dirbau grafikoje, kuri buvo labai abstrakti bei spalvinga, kuri užėmė daug laiko techniškam atspausdinimui. Dėl tos priežasties perėjau į tapybą. Be to, Amerikoje mes turime labai gerų grafikų, kaip T. Valius, V. Ignas, V. Petravičius ir kit.

(Nukelta į 6 psl.)

JŪRATĖ IR KASTYTIS CHICAGOS PADANGĖJE

Provincijos žiūrovo įspūdžiai

VYTAUTAS ALANTAS

pačios salės prieangio: jokių Jūratės gintarinių rūmų jūros dugne nebuvę, o buvusi kažkokia ola. Kai Perkūnas trenkęs į rūmus, tai je nesugriuvę, o tik iš lubų pradėję byrėti kažkokios šiukšlės.

OPERA IŠ ARTI

Iš patyrimo žinome, kad lietuviai yra labai griežti kritikai ir kad, norint susidaryti savo nuomonę, reikia pačiam pamatyti spektaklį. Tai gi, mes pamatėme operą gegužės 6 d. Žmonių maršas, priešspektaklinė nuotaika "iškilmingai įtempta", kaip ir turi būti prieš išskirtinę meno šventę.

Kalbant aplamai, spektaklis man padarė neblogą įspūdį, tik toli gražu ne tokį, kokio tikėjau ir man truputį buvo neaišku, kodėl didžioji Chicago lietuvių spauda premjerą sutiko su didžiausiu entuziazmu be jokio kritiško šėšelio. Pirmiausia man krito akysna libretas. Kad libretui trūko veiksmo, tai dar nieko, bet kad spektaklis pasibaigė per 2 val. 10 min. tai man pasirodė keista, ir aš galvojau, kad su tuo libretu kažkas netvarkoje: ar jį autorius tokį trumpą parašė, ar meno vadovybė jį taip sutrumpino? Atvažiuojantys kelečiai šimtų mylių žiūrovams, o gi buvo ir tokių kurie atkilo nuo pat Ramiojo Vandenyno krantų, iš Kanados ir kitur, pasėdėti tik porą valandų salėje vis dėlto per mažai. Arčiau pažįstantieji operos užkulisius mane pasukam painformavo, kad meno vadovybės opera buvusi labai iškopiuruota. Jei taip iš tikrųjų buvo padaryta, tai buvo padaryta didelė ir, sakyčiau, vargiai ar pateisinama klaida. Man rodos, su ve

lionio kompozitoriaus po mirtiniu kūriniu turėjo būti elgiama labai jautriai ir atsargiai, sakyčiau, su didele meile.

Banaitis savo operą sukūrė ne dirigento žirkulėms pamiklinti, bet visai lietuvių visuomenei, sakyčiau, visos lietuvių tautos muzikiniam lobynui papildyti. Man rodos, yra didelis moralinis nusikaltimas pristatyti mirusio kompozitoriaus kūrinį sužalotą. Buvo būtina parodyti visą Banaičio kūrinį, koks jis buvo parašytas, o jei buvo būtina dėl vieno ar kito priežasties jį apkarpyti, tai reikėjo daryti, sakau, labai atsargiai, kad nebūtų sužalota visuma. Dabar iš to ką mes matėme, negaliu spręsti, kokių ištikrųjų mums velionis kompozitorius kūrinį paliko. Trumpindama kūrinį vadovybė tapo atsakinga ne tik prieš žiūrovą ir prieš visuomenę, bet ir prieš patį velionį kompozitorius, kuris negali kovoti su meno vadovo žirkulėmis. Gal kada mes pamatysime Banaičio operą visą jos didybėje, bet kol kas, deja, mes turime tenkintis tuo, ką mums parodė Chicago.

SCENOVAIZDIS

Labai daug buvo prikalbėta gražių žodžių apie dekoracijas ir tikrai, buvo įdomių momentų. Sakykime, visiems krito akysna labai efektingai techniškai išspręsta Jūratės pasirodymo iš jūrų problema pirmame veiksmo. Iluzija susidarė pagavi. Taipogi buvo vaizdų scena, kur Rūtelė sapne mato viziją: Kastytį dainuojantį savo ariją laivelyje. Taip pat man patiko svarbiausių personažų -- Jūratės ir Kastyčio pavaizdavimas paskutiniame veiksmo. Ten mes matėme ne jauną ir grakščią Jūratę ir bernelį Kastytį, kaip buvome įpratę vaizduotis legendoje, o subrendusių karalių porą, kuri kaž kaip darniai įsiliejo į visą legendą.

Didelių abejonių sukėlė man ir, tur būt, ne man vienam, žvejų kostiumai. Iš kur dailininkas A. Va

(Nukelta į 6 psl.)

VISKAS ENCYCLOPEDIA LITUANICA'!

Leidžiant LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJĄ buvo įmanoma šiaip taip verstis vien iš prenumeratės mokėdavo: vieno išleisto tomo prenumeratę galindavo leisti sekanti tomą. Su ENCYCLOPEDIA LITUANICA yra kitaip. Nors ir buvo dėta labai daug pastangų, bet toli gražu nesudarė tiek prenumeratę, kad būtų užtikrintos bent pačios kukliausios sąlygos jos leidimui. Jau 1-ji tomą išleis, aiškėjo, kad vargu ar įsigyvens LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJOS praktika. Tačiau dirbame toliau ieškodami išlaidų. Štai, to tikslu -- prenumeratę padaugėjimo -- siekdami, perėitą kovą mėn. kreipėmės į ENCYCLOPEDIA LITUANICA prenumeratorius prašydami, kad kiekvienas surastų bent vieną naują ENCYCLOPEDIA LITUANICA prenumeratorių. Deja, atsiliepimas buvo neįtikėtinai mažas.

Vis dėlto vilties prarasti nenorime. Dar kartą bandome belstis į visų lietuvių duris tiekėdamesi, kad gal kiti LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJOS leidyklos leidiniai pagelbės toliau leisti ENCYCLOPEDIA LITUANICA.

Štai, sandėlyje dar turime įvairių LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJOS leidyklos leidinių, kuriuos norime parduoti už aukščiausią pasiūlytą kainą. Skelbiame išpardavimą, kuris tęsis nuo š.m. gegužės 1 iki birželio 30 d. Po birželio 30 d. atsakysime į gautus pasiūlymus.

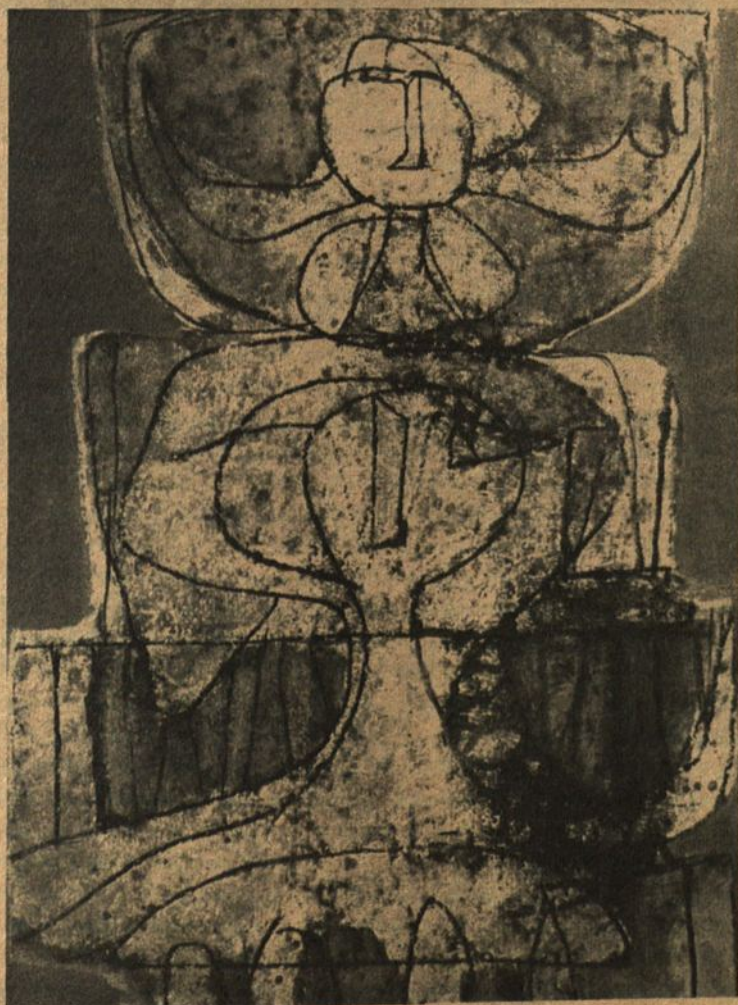
1. LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJA, 36 tomai, kaina \$299.00, siūlau \$.....
2. VINCO KRĖVĖS RASTAI, 6 tomai..... kaina \$25.00, siūlau \$.....
3. B. Kvikiys, MŪSŲ LIETUVA, 4 tomai... kaina \$42.00, siūlau \$.....
4. K. Jurgėla, LIETUVOS SUKILIMAS 1862-64 METAIS, 720 psl. kaina \$10.00, siūlau \$.....
5. A. Kučas, AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJA 639 psl. kaina \$10.00, siūlau \$.....
6. B. Ralša, DIALOGAS SU LIETUVIAIS 560 psl. kaina \$7.00, siūlau \$.....

O vienuolika kitų leidinių: P. Andriešio raštų I t., J. Balio -- Lietuvių dainos Amerikoje, J. Šešplaukio -- Nemariojo žemė, L. Dambriūno -- Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektai, St. Santvaro -- Atiduri langai ir Aukos taurė, A. Valčiulio -- Gūsionių daina, A. Rukšos versla Enėjė, V. Šlaito -- Eilėraščiai, A. Kutkaus -- Dainininko dalia, Lietuvos žemėlapis --

kaina \$38.00, siūlau \$.....

Šią atkarpą prašome išsiskirti ir, pasirinkus norimą leidinį bei pažymėjus siūlomą kainą, atsiųsti leidyklai: LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJA, 395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127.

P pinigų iš anksto siųsti nereikia.

ALFONSAS DARGIS

Kompozicija (aliejus)

A. DARGIS...

(Atkelta iš 5 psl.)

-- Tapyboje savo forma Jūsų piešiniai yra ar timi mūsų liaudies primityvizmui. Savo kūriniuose duodate nenatūralų, iškraipytą vaizdą. Žmonės keistai atrodo. Abstrakcinio meno nesuprantą, galvoja, kad Jūs nemokate jų piešti. Ką Jūs dėl to galėtumėte pasakyti?

-- Kaip anksčiau esu sakęs, aš netapau tokio tilto, kokį aš matau. Tai gi ir tie mano vaizduojami žmonės, mano sukurti, yra mano vaizduotės padariniai.

-- Visais laikais menininkai ieškojo grožio ir bandė jį savaip išreikšti drobėje ar kitokių būdu. Gal tik retam kuriam pavyko tą grožį surasti. Man atrodo, kad Jūs savo daugumoje kūrinių nebandote spręsti tos grožio paslapties mįslės. Kokias gi Jūs problemas bandote spręsti savo darbuose?

-- Aš tapau tai, kas man patinka. Aš nesu automobilių fabriko savininkas, kuriam rūpi pataikauti žmonėms, kad iš to jis gautų daugiau pelno. Visi menai nepataikauja masei.

-- Jūsų kūrinių idėja yra sunkiai suvokiama. Savo paveikslus vadinate kompozicijomis. Kaip ištiūrėti jose paslėptą mintį? Ar iš viso reikia jos ten ieškoti?

-- Kiekvienas žmogus žiūrėdamas į mano tapybą, ką nors sau suranda. Jeigu aš duosiu paveikslui pavadinimą, tada žiūrovą įstatysiu į mažus rūmus, kur bus suvaržyta laisvė jo pojūčiams.

-- Neseniai grįžote iš Europos. Kokia šiuo metu vyrauja meno kryptis tenai anapus Atlanto? Ar tiesa, kad yra tendencija grįžti į realizmą, kaip kad to meno atstovai yra pranašavę. Ar kiti vėjai tenai pučia?

-- Šiuo metu Europoje ir čia, Amerikoje, vyrauja tos pačios meno kryptys, tik Europoje prie to prieinama daug rimčiau. Kad grįžtų atgal į realizmą, aš tuo nenorėčiau tikėti. Aš manau, kad būtų sunku grįžti nuo automobilio atgal prie arklio.

-- Sekant Jūsų parodų žemėlapi, matome Jūsų parodas ar atskirus kūrinius įvairiuose pasaulio kraštuose. Ar nematote savo darbų nuvežti į okupuotą Lietuvą?

-- Jeigu jie norėtų tokius mano kūrinius, kokius aš šiandien tapau, pamatyti, aš manau,

Jūratė ir Kastytis...

(Atkelta iš 5 psl.)

leška išrausė tokių lietuvių žvejų apdarą, nežinau. Trys vyrai ir pats Kastytis buvo apvilkti baltais palaidais virvesu juostais marškiniais ir apauti kažkokiais iki kelių apmuturuotais autais, o gal oda, sunku pasakyti. Jie tikrai priminė Volgos burliukus, kaip išsitarė vienas žiūrovas. Pajūrio žvejai paprastai avėdavo klumpėmis arba auliniais batais. Žinoma, legendoje juos gali ma ir kitaip aprengti, bet turėtų būti bent kiek skoningiau. O vėlgį žvejų moterų apdaras! Pusantro aukšto sijonai ir daug raudonumo. Galų gale trūkio ir logikos. Pirmame veiksmo moterys aprengtos vienai, o antrame Kastyčio motina ir Rūtelė vilki konvencionaliais tautiniais kostiumais.

PASKUTINIS VEIKSMAS

Paskutinis veiksmas buvo išpūdingas, bet toli gražu ne toks, kokį mes buvome susikūrę savo vaizduotėje. Jūratė ir Kastyčio legendą mes žinojome jau nuo mokyklos suolo. Dievaitės rūmus jūros dugne mes vaizdavomės pastatytus iš gintaro, erdvius, puošnius su grakščiais bokštais bokšteliais ir kolonomis, žodžiu, dieviškus rūmus, panašius išventyklą. Turiu tuojau pastebėti, kad

sutikčiau su tuo. Jeigu vakarų pasaulis Lietuvą daugiausia pažįsta iš lietuvių dailininkų darbų, gyvenančių už Lietuvos ribų, tai, be abejo, būtų pravartu mūsų broliams anapus pažinti savo dailininkus, gyvenančius užsienyje.

Baigiant norėčiau pažymėti, kad dail. Dargio paveikslų galime pamatyti ne tik Rochesterio meno galerijoje, muziejuje, viešuose pastatuose, kaip Marine Midland banko, kuris yra nupirkęs jo porą paveikslų, už 1700 dol. bet ir pas daugelį lietuvių bei amerikiečių.

Dail. Alf. Dargis šiuo metu dėsto tapybą David galerijos meno mokykloje, kur šiuo metu vyko jo darbų paroda. Kaip intensyvus kūrėjas dar pačioje savo, kaip dailininko, galybėje sukurė daug, tikiu, kūrinių. Tik gaila, kad jis yra sunkiai pasiekiamas toli gyvenančių lietuvių, kurių tik nedidelis turėjo iki šiol progos pamatyti jo darbus iš arčiau. Jo darbus, kaip ir kitų šio žanro kūrėjų, yra sunku aprašyti. Juos reikia pamatyti.

nėra jokių taisyklių ir niekam nėra uždrausta Jūratės rūmus vaizduotis kaip kam patinka, galima juos vaizduoti ir pasislėpusius jūros dugno olose, bet kažin ar yra tikslu nukrypti nuo tradicijos, kaip tai padarė dail. Adolfas Valeška? Aišku, dėl scenos ankštumo nebuvo galima kažką ypatinga padaryti, bet gintarinės spalvos ir šviesos buvo galima nepasigailėti ir gal būtų buvę tikslu išryškinti vieną kitą dieviškų rūmų detalę.

Dabar baletas. Vienas recenzentas po premjeros paskelbė spaudoje, kad šokusios "grakščios šokėjos". Tikrai, šokėjos grakščios, gražios ir... seksiškos. Jos buvo aptamptos tokiu glusniai prigludusiu prie kūno pilku apdaru, kad jų formos prieš žiūrovų akis, galima sakyti, buvo išryškintos "tobulai". Prisipažinsiu, tokių dalykų lietuvių scenoje teko matyti pirmą kartą. Aš nelaikau tai jokia blogybe, kad tik jos būtų buvusios sklandžiau įjungtos į visą scenovaizdžio ritmą, bet kai šokėjos pasirodė scenoje skėtrodamosios ir lakstydomos, ir tas jų baletas užtruko gan ilgai, tai jos "užtamsino" chorą ir dalinai solistus, ir visa scena kažkaip padvelkė kabaretu. Nežinau, ką jos vaizdavo? Mano kuklia nuomone, jos turėjo sudaryti pramogą Jūratei ir Kastyčiui, kaip tai būna baletu uždavinyse didžiųjų rūmuose, bet... jei tos tamsios, neskoningu pilku apdaru aptrauktos merginos turėjo vaizduoti kažką panašaus į šokančias žuvytes, tai... O.K. with me!

Mes visi laukėme finalo: Perkūno trenksmo ir meilužių žuvimo. Perkūnas tai tikrai trenkė: orkestro "didžiųjų lėkėčių" garsas tikrai sudrebino salę, o kai ėmė griūti rūmai, tai iš palubės tikrai pabiro popiergaliai.... -- O viešpatie Perkūne, -- aš atsidusau, -- argi tiek beliko operos statytojams skonio ir išradingumo!

TARIANT TRUMPAI

Tariant trumpai išvados būtų tokios: solistai -- Jūratė -- Dana Stanikaitytė, Kastytis -- Stasys Baras, Kastyčio motina -- Aldona Stempukienė ir Rūtelė -- Margarita Momkienė dainavo be priekaištų. Jų arijas publika klausėsi, sa kyčiau, su didele pagava. Tą patį galima pasakyti ir apie chorą, kuris dar kartą parodė, kad gali sėkmingai konkuruoti su choralais profesionalais.

Aplamai imant, man visą operą priminė nemėgėjų, o profesionalų darbą. Jei kitose operose visai nebuvo jaučiama režisieriaus ranka, tai to nebūtų galima pasakyti apie paskutinę operą: režisierės Zitos Visockienės ranka buvo jaučiama, tik man rodos, nepakankamai drąsi, tartum jos pastangas būtų kažkas trukdęs. Banaičio muzika graži, bet kiek ji lietuviška tepasisako muzikai.

Taigi, į operos pastatymą buvo idėta tūkstančiai darbo valandų, pasiaukojimo, išleista daug pinigų, spektaklį aplankė tūkstančiai žiūrovų, opera, kaip sakoma, turėjo didelį pasisekimą -- didelis nuopelnas meno vadovo ir dirigento Aleksandro Kučiūno, kuris ir spektaklius vedė tvirtai ir patyrusiai dirigento ranka, tačiau, mano nuomone, ji nepateisino visų mūsų vilčių, nes šiandien, kada viskas pasibaigė, mums sunku susidaryti aiškią nuomonę apie velionio kompozitoriaus kūrinį ir tos nuomonės negalime susidaryti, mano nuomone tik dėl to, kad meno vadovybė nepakankamai apdairiai ir jautriai atsižvelgė į Kazimiero Banaičio meninį palikimą.

Katynas...

(Atkelta iš 4 psl.)

tas nuo tos grupės -- nuvežtas į Smolensko kalėjimą ir išliko gyvas.

Tokiu būdu yra aišku, kad Katyne lenkų karius nužudė bolševikai. Ten buvo nužudyta apie 4480 karių. Kur dingę kiti, apie 10,000 karių -- nežinia. Nėra jokios abejonės kad ir kitus karininkus bolševikai yra nužudę, bet iki šiol nepasisekė nustatyti jų nužudymo vietas. Kas link Lietuvoje buvusių internuotų lenkų karių, buvo nustatyta, kad jie buvo atvežti į Kozelsk ir Grazovetę stovyklas, iš kur daugumai pavyko išsijungti gen. Anderso armijon.

1951 ir 1952 metais Amerikos Kongreso Komisija darė kruopštų Katyno įvykių tyrimą. Toji Kongreso Komisija, vienbalsiai, priėjo išvados, kad Katyne lenkų karius nužudė bolševikų pareigūnai.

Čia norėčiau pažymėti lenkų leit. Levšackio parodymą, duotą Amerikos Kongreso Komisijai. Pastarasai sakė, kad Lebecko belaisvių stovykloje susipažino ir susidraugavo su Stalino sūnum -- Jokubu Džiugašvili. Kai buvo atidengta Katyno paslaptis, tai Stalino sūnus, Levšackio klausiamas, pasakė ko

čia kelti triukšmą dėl 10 - 15 tūkstančių lenkų karininkų nužudymo, kai Ukrainoje vykdant kolektyvizaciją žuvo 3 milijonai žmonių, nėra reikalo rūpintis lenkų karininkais; jie buvo pavojingi tarybinei santvarkai ir turėjo būti likviduoti.

Nėra davinių teigti, kiek sumanymu bei pasiūlymu buvo nutarta likviduoti lenkų karius. Nėra jokios abejonės, kad Stalinas turėjo žinoti ir priarti tai likvidacijai. Pati likvidavimo procedūra turėjo būti nustatyta NKVD, kurios viršūnėje buvo L. Beria ir jo pad. Merkulov. Kai Amerikoje buvo sulaikytas šnipas plk. Abel, tai pasijį buvo rastas Merkulovo adresas.

L. Beria ir Merkulovas už kokius tai kitus nusikaltimus, pačių bolševikų buvo sušaudyti. Prie to reikia pridėti ir NKVD pareigūną -- Dodekanazovą. Pastara-

sai atvežė Lietuvai vergijos pančius. Kai dr. Garmus nuėjo pas Dodekanazovą prašyti palikti kraštui nepriklausomybę, pastarojo atsakymas, kaip ir visų ankavedistų buvo -- jis su-naikinsiąs tokius asmenis, kaip Garmus. Todėl ant širdies pasidarė lengviau, kai išgirdom, kad tasai Dodekanazovas, kaip "Berios šaikos narys" buvo taip pat sušaudytas.

Gyvename sunkius laikus. Prez. Nixonas rengiasi važiuoti Maskvon, o sen. Fullbright ir kiti šaukia, kad reikia susitarti su rusais.

Ar jie pagalvoja ir su-pranta kokią reikšmę bolševikai teikia susitarimui?

Tikras bolševiko veidas parodytas "Katynuose", kokių pilna ne tik Pabaltijo kraštuose, bet ir pačioj rusų žemėj.

BRADLEY HAMMERMAN UPSETTER OPERATOR

Must be experienced. Apply Personnel Department,
Cleveland Hardware and Forging Co.
3270 E. 79th St.
Cleveland, Ohio 44104

An Equal Opportunity Employer

(37-39)

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-85526712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-249713515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo6621 Edna Avenue
361-1763936 East 185th Street
531-7770

Viesėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

STASYS ASTRAUSKAS — BALFO DIREKTORIUS

Mirus dr. V. L. Ramanauskui, jo vietoje Balso direktoriumi patvirtintas Stasys Astrauskas, gyv. Clevelande. Balso direktoriatan jį pristatė ALTS pirm. T. Blinstrubas, patvirtino Balso direktorių suvažiavimas Chicagoje. Su Stasio Astrausko atėjimu, Balso viršūnė papildoma veikliu ir pareigingu bendradarbiu. Savo ruoštu sveikiname St. Astrauską naujose visuomeninėse pareigose.

RUOŠIA ISLEISTUVES

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos ir Lietuvių Teisininkų Draugijos Clevelando skyriai ruošia savo nario Antano ir Veronikos Garmų, persikeliančių gyventi į Floridą, išleistuves š. m. geg. 21 d., sekmadienį, 6 v. v. Europa Travel Serv. salėje, 911 E. 185 St. Abiejų organizacijų nariai su šeimomis kviečiami dalyvauti.

Dėl papildomų informacijų prašome kreiptis į J. Mockų, tel. 681-5295.

LIETUVISKAI PADAINAVO

Clevelando priemiesčio Maple Hts., Stafford prad. mokyklos pavasarinio mokyklos koncerto programoj buvo įtraukta ir lietuviška daina "Ant kalno karklai siubavo".

Padainavo 6-to skyriaus mokiniai, gana gerai, išstardami mintinai išmokus žodžius. Šio skyriaus mokytoja yra Jūratė Karaliūtė-Mitalienė, o dainavimo mokytoja Grace Martin.

Koncerto klausėsi gausi mokinių tėvų ir svečių auditorija.

• Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla Clevelande kviečia visus į savo vakarą koncertą, kuris įvyks Nauj. parap. salėje sekmadienį, š. m. gegužės 21 d., 4 val. p. p.

Bus linksmas vaidinimas "Lietuviškas žodis", Aukuro choro dainos, kanklininkų būrelis ir tautinių šokių grupės programa. Koncertą rengia mokyklos tėvų komitetas, talkininkaujant mokytojams.

• L.V.S. Ramovė Clevelando skyriaus narių susirinkimas įvyks šį sekmadienį, gegužės 21 d., 3 v. p. p. Lietuvių Namuose, 877 E. 185 St. Valdyba kviečia visus narius dalyvauti, nes bus svarstomi svarbūs klausimai.

• Lietuvių Konservatorių Klubas susirinkimas įvyks penktadienį, gegužės 19 d., 8:30 val. vakaro, Union Savings and Loan Association salėje, Monticello Blvd. ir Richmond Road kampe. Thomas W. Lippitt, Independent Party kandidatas į Kongresą, skaitys paskaitą tema: "Ar dabar jau iš tikrųjų kariaujame Vietnamą?"

Šioje paskaitoje prelegentas pateiks Vietnamo karo analizę ir palies du klausimus: 1. Ar kinų komunistai apgavo prezidentą Nixoną ir 2. Ar šiaurės Vietnamo blokada ir strateginiu vietų bombardavimas yra netikėti įvykių iššaukta priemonė, ar žūtbutinė pastanga Nixonui išrinkti.

• Magdalena Eidukevičienė, 79 metų amžiaus, po sunkios ir ilgos ligos mirė š. m. gegužės 12 d. Clevelande. Liko duklė Nastazija Gaidžiūnienė su šeima Clevelande, dvi seserys Australijoje ir viena Lietuvoje. Buvo pašarvota Jakubs and Son laidotuvių namuose. Po gedulingų pamaldų Nauj. parapijos bažnyčioje, gegužės 15 d. palaidota Visų Šeilių kapinėse.

• Grandinėlė po Tautinių šokių šventės išvyksta į Europą ir ten duos eilę koncertų: rugpjūčio 8 Londone, rugp. 12 Bonnoje, rugp. 13 Hamburge, rugp. 13 Stuttgarte ir rugp. 16 Romoje.

• Antanina Vedeckienė, gyv. Clevelande, sulaukė 90 metų amžiaus. Ta proga jos pasveikinti buvo suvažiavę Vedeckų ir Balčiūnų giminės.

• Birutė Pūkelevičiūtė ir Kazys Bradūnas gegužės 27 d. atvyksta į Clevelandą ir Ateitininkų Sen draugijų rengiamame literatūros vakare skaitys savo kūrinus. Vakaras įvyks šv. Jurgio parapijos salėje.

LITUANISTINIS ŠVIE-TIMAS IR JAUNIMAS

Šį penktadienį, gegužės 19 d. 7:30 val. vak. Ramada Inn. 28611 Euclid Ave., įvyks diskusijos tema "Lituanistinis švietimas ir jaunimas". Temos pristatyme dalyvaus abiejų mokyklų mokytojų ir mokinių atstovai.

Ruošia Ohio Apygardos II-jo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovai.

Visi kviečiami dalyvauti.

• Arenoje šį ketvirtadienį, gegužės 18 d., 8 v. v. įvyks imtynės tarp Bruno Sammartino ir Waldo von Erich dėl pasaulinio čempiono titulo.

Be to, bus ir kitų imtynių rungtynės. Bilietai nuo 5 iki 3 dol. gaunami Arenoje.

NURESES, HOUSEKEEPING AIDES; R.N. or L.P.N., NURSES AIDES,
Full filling and gratifying working conditions, fringe benefits.
SS. MARY & JOSEPH HOME
FOR AGED
Warrensburg, Ohio
464-1222 (39-43)

HELP WANTED FOR GARMENT FACTORY
Steady work. 5 day week
8-4:30.
216-881-5459 (39-42)

WANTED AT ONCE JOURNEYMAN TOOL & DIE MAKER
Must have experience in the casting dies and in injection plastic molds. Permanent work. Good opportunity. Apply call or write
YODER MANUFACTURING CO.
1823 E. 17 St., P. O. BOX 67
LITTLE ROCK, ARKANSAS 72203 (37-42)

WANTED AT ONCE TOOL AND DIEMAKERS JOURNEYMAN
For small sheet metal stamping plant with small to medium size dies. Progressive die experience desired.
SHARON MANUFACTURING CO.
7325 DOUGLAS RD.
LAMBERTVILLE, MICH.
An Equal Opportunity Employer (37-43)

WANTED EXPERIENCED CORE MAKER FOR SAND FOUNDRY
Must be experienced for jobbing type work. Steady employment, paid holidays, paid vacation, paid hospitalization, and retirement program.
APPLY
PROCESS FOUNDRY CO.
1537 TEMPLE, DETROIT, MICH.
313-961-3225 (39-46)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

O. Mikulskienės vadovaujamas kanklių ansamblis praeitą sekmadienį, gegužės 7 d., Clevelande šaulių suruoštame motinų pagerbime, išpildęs meninę programą. J. Carlos nuotrauka

Lietuvei motinai

Š. m. gegužės 7 d., Clevelando šaulių kuopos moterų sekcija, vadovaujama šaulės Onos Mikulskienės, šv. Jurgio parapijos salėje, surengė lietuvių motinos pagerbimą.

Iškilmų dieną lygiai 4 v. p. p. sekcijos pirm. Ona Mikulskienė, pradėdama pagerbimo iškilmes, trumpoje savo kalboje pasveikino, nelaukdamai iškilmes atvykusius Detroito Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje Centro Valdybos pirmininką V. Tamošiūną, brolius ir seses šaulius, lietuves motinas ir visus lietuvius, atsilankiusius į motinos lietuvių pagerbimo iškilmes.

Po sveikinamosios kalbos, pirm. O. Mikulskienė, pakvietė dailiavaike motinas Naumanienę ir Bankaitienę į sceną uždegti šviesos žibintą, kuris būtų simboliu amžinos meilės motinai ir jos pagarbai. Visi kiti iškilmių dalyviai buvo paprašyti atsistoti ir tuo pagerbti mirusias lietuves motinas išeivijoje, pavergtoje Lietuvoje ir tremtyje. Toliau sekė kalba istorikės šaulės Stefanijos Kaunelienės, kuri į susirinkusius kreipėsi tokiais žodžiais.

-- Nesu poetė ir negaliu jus pasveikinti savo eilėraščių ir negaliu jums įteikti tiek daug žydinčių gėlių, visiems kuriuos čia matau. Vietoje gėlių atvežiau jums lietuviškos poezijos ištraukas ir drauge savo minčių pyne.

Jeigu lietuvių motinos užsitarnavo sau pagarbą, tai Clevelando lietuvių užsitarnavo ją sukaupu. Clevelandietės motinos, visų lietuvių pasididžiavimui davė tokią prieauglį kaip: Čiurlionio Ansamblių, grakščiąją Grandinėlę, eilę lietuvių organizacijų bei lituanistines mokyklas. To dėl noriu šiandien jus pasveikinti poetės Gražinos Tulauskaitės žodžiais:

"Ne lelijos žiedas žydi -- veidas motinos jaunos; Kai ji vygęsupa, supa ir žodžius dainos; Kai jam veda tiesų kelią, ligi tos didžios žvaigždės; saule tvindo pirkelę vidury rudens nakties. Laimės juostos stato tiltą, kad nuplauktų per marias; Josios ašarų supiltas, kol tą žvaigždę susiras, į tą žvaigždę didžią šviesią per audras ir pusnis, ir per tyrus vės ji tiesiai jos daina ir jos širdis".

Pačioje kalbos pradžioje, prelegentės pasakytus clevelandietės mo-

tinoms malonius komplimentus, visos motinos sutiko su pasitenkinimu, bet kai prelegentė patavodav poetės Gražinos Tulauskaitės eilėraščių apie jauną motiną, kurią palygino su lelijos žiedu, kai ji supa vaiko vygę, visų klausytojų simpatijos be jokios išimties atiteko prelegentei.

Kai po žiemos, gegužės mėn. antrą sekmadienį, gamta pasipuošia žaliu drabužiu ir žiedais, sakė prelegentė, Amerikoje ta diena skiriama motinoms pagerbti.

Lietuvoje gi, nepriklausomybės laikotarpy nuo 1929 m. motinos pagerbimo diena buvo pirmąjį gegužės mėn. sekmadienį, kuomet pilki laukai ir parudavusios pievos pasidengdavo, jauna sodria žolyte, medžiai glėžniais lapeliais ir obelys paskėsdavo baltuose žieduose. Svaigus žydinčių ievų kvapas kutendavo uoselę. Apsunkintos žiedais linko alyvų kekės. Oras virpėjo nuo paukštelio gaivinančios dainos.

Tai prelegentės nupinta Lietuvos pavasario vaizdų pynė. Ši vaizdų pynė kiekvieną lietuvių nejučiomis vertė savo mintis perkelti į nepriklausomą Lietuvą ir žavėtis jos pavasario grožio burtais.

Prelegentė mano, gamtos grožis, kurį teikia žmonėms pavasaris gegužės mėnesį, šaulių nusistatymas, gegužės mėn. pirmąjį sekmadienį skirti motinoms pagerbti, yra sveikintinas.

Dainiai apdainavo savo motinas, poetai jas pagerbė eilėraščiais, rašytojai aprašė motiną ir jos meilę savo vaikams. Jei ne mūsų motinos ir mūsų nebūtų. Negalėtumėm džiaugtis pavasario grožiu ir siekti, kas pasaulyje yra kilnu ir gražu.

Rašytojas Tamulaitis šia proga rašo: šiandien visi mini tavo dieną, atėjau ir aš pas tave, kad galėčiau padėkoti už gyvenimą, kurį man davai.

Ta pat proga prelegentė cituoja Vytės Nemunėlio eilėraščių: kas paleido kaip margą drugelį, mane žemėn žieduose paskraidyti? Kas pasaulin nežinomą kelią man parodė -- tai mamytė.

Tačiau motina kūdikiui ne vien tik gyvybę duoda, sako prelegentė. Motina jį glėžnuti globoja, juo rūpinasi, savo meile gaubia. Vaikui sergant, motina jį slaugo per naktis prie jo budi,

naktis nemiega. Niekas turbūt nesuskaičiuotų nemigo naktų, praleistų prie vaiko lovos, jį ant savo rankų supa nuo ko vaikui tuojau palengvėdavo. Vaikui pavojuje esant motina nedvejodama pastatys save pavojun, kad vaiką išgelbėti.

Motinai, kaip gyvybės davėjai jos pagerbimui, todėl ir skiriamas gražiausias metuose sekmadienis. Anot poetės Grigaitytės: bitutėms duzgiant ir vėjeliui šlamant, širdis nuolat kartoja mielą žodį "mama".

Motina yrapirmoji savo vaiko mokytoja ir auklė. Motinapirmoji turigalimybės prabilti į savo vaiką ir jo širdin įdiegti savo meilę, meilę savajai tautai ir kalbai, meilę savo artimui. Įdiegti religijos ir moralės daigus vaikui paaugus, moko jį kaip daryti kryžiaus ženklą ir pasakoja apie gerąjį Dievulį. Motina vaiko pašamonėn krauna tautosakos lobyną, moko vaiką dirbti ir ugdo jame pareigos ir atsakomybės jausmą. Motinos meilė vaikui yra geriausias vadovas jo gyvenime.

Kaip laimingi tie vaikai, kurių motina gyva ir jie savo meile galės jos senatvės dienas praskaidrinti ir ją senatvėje paguosti. Tačiau motinos, kurios rūpesčių ir vargo pakirstos ilsisi šaltoj žemelėj, likę našlaičiai galės tik kapą gėlėmis papuošti ir ašaromis aplaistyti. Kiti vaikai ir tai negalės padaryti, nes jų motulė liko saugoti savo gimtosios žemės ir nesulaukdama savo vaikų, atsigulė savo tėviškės kapuosna amžinajam poilsiui. O kiek motinų, atplėstų nuo savo vaikų, amžinajam poilsiui atsigulė tolimajam Sibire. Tarp tų nežinomų motinų kapų yra ir kapas buvusio Lietuvos Šaulių Sąjungos įkūrėjo Putvio žmonos Emilijos. Jos likę dukrelės gal niekuomet neturės galimybės suklupti prie savo motinos kapo jį gėlėmis papuošti ir savo ašaromis aplaistyti.

Tai tokią apytikriai kalbą pasakė istorikė šaulė S. Kaunelienė, lietuvių motinos pagerbimo dieną Clevelande.

Prelegentė vaizdžiai sugebėjo perduoti klausytojams lietuvių motinos pasiaukojimą, meilę, rūpesčius ir jos skausmus. Tenka labai apgailestauti, kad dėl vietos stokos, tą pasigėrėtinai gražią kalbą galima buvo perduoti tik sutrumpintai, bet ne ištiesai.

Po šaulės Kaunelienės kalbos, lietuvių motiną sveikino Lietuvos Šau-

lių Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas V. Tamošiūnas. Savo trumpoje sveikinimo kalboje paabrėžęs motinos lietuvių tautai didelę reikšmę lietuviškojo prieauglio auklėjime. Tik lietuvių motina gali išauklėti tokius sūnus, kurie taip myli savąją tautą, savo gimtąją kalbą, savo krašto laisvę ir pasiryžę tą laisvę apginti.

Po jo kalbos sekė meninė dalis.

Solistė kanklininkė Daleen Walsh atliko A. Mikulskio kanklinę poemą "Ant ežerėlio".

Melodeklamaciją "Motinai", P. Vaičiūno, kanklėmis palydint, atliko Vilija Nasvytytė.

Koncertina G-Major, A. Mikulskio, atliko solistė kanklininkė Danutė Bankaitytė.

Tautinės dainos variaciją, A. Mikulskio, atliko kanklių kvartetė: Mirga, Danutė, Raimundas ir Vytautas Bankaičiai.

Pasibaigus meninei programai, Clevelando šaulių kuopos moterų sekcijos pirmininkė šaulė O. Mikulskienė padėkojo visiems, prisidėjusiems prie lietuvių motinos pagerbimo iškilmių, visiems į parengimą atsilankiusiems ir visus pakvietė vaisėms.

Malonios šaulės svečius vaišino skanėstais ir kava. Tuo lietuvių motinos pagerbimo iškilmės buvo baigtos.

Juožas Krygeris

PADEKA ČIURLIONIO ANSAMBLIO JAUNIEŠIEMS MENININKAMS

Clevelando šaulių Kuopos Moterų Sekcijos gegužės 7 d. surengtame motinų Dienos minėjime meninę programą gražiai išpildė Čiurlionio Ansamblio jaunieji menininkai -- Daleen Walsh, Vilija Nasvytytė, Ramona Sniečkutė ir Mirga, Danutė, Raimundas ir Vytautas Bankaičiai. Jums, mielas lietuviškas atžalyne, dėkoju savo ir daugelio kitų motinų vardu. Savo gražiu pasiruošimu ir išpildymu Jūs ne tik tą dieną žavėjote klausytojus, bet savo rimtu ir uoliu darbu bei pasišventimu šiai pasirinktai sričiai sustiprinote lietuvių širdyse pasitikėjimą ir viltį mūsų tautos ateitimi, nes toji ateitis juk didele dailimi turės priklausyti ir nuo jūsų. Būkite ir toliau darbštūs, ištvermingi ir tebelaikykite gražiai išskėlę lietuvių vardą išeivijoje.

Šaulė O. Naumanienė

SAY ...

COULD THIS BE YOU?

IF ... You desire to live very closely associated with Jesus in the Blessed Sacrament ... AND ... would like to help provide mission churches with all they need ... IF ... You would like to be a trained CCD teacher & interested in retreat work ... IF ... You would like to visit the sick poor and prepare them to receive the Sacraments ... IF ... You would like to live for Christ in a family that is up-to-date, vital and energetic ... IF ... You can accept the challenge of Love to live a life of love, THEN ...

This could be you!
Religious of the Eucharist
2907 Ellicott Terrace, N.W.
Washington, D. C. 20008
Phone: (301) 966-3111

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ALTS PIRMININKO TELEGRAMA PREZ. NIXONUI

Teodoras Brinstrubas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas, pasiuntė prez. R. Nixonui telegramą, paremdamas paskutinėje prez. Nixono kalboje deklaruotus naujus JAV veiksmus su komunistų agresija, nukreiptą prieš laisvąjį pasaulį ir laisvės siekiančius žmones. Telegramoje buvo paminėta, kad Lietuva šiuo metu tebėra panašios rusų komunistinės agresijos auka.

• Vytauto Alanto naujas romanas "Amžinasis lietuvis" I dalis, išėjo iš spaudos. Išleido Nida, Anglijoje. 412 psl. Kaina 4,50 dol. Aplankas J. Gaižučio.

Kitas Vytauto Alanto romanas "Šventaragis" baigiamas rinkti Vilties spaustuveje ir iš spaudos išeis dar šį rudenį. Šį istorinį romaną iš Mindaugo laikų leidžia Vilties leidykla.

• Laisvojo Pasaulio Lietuvių IV-toji Tautinių šokių šventė įvyks 1972 m. liepos mėn. 2 d., 2 val. p. p. Chicago International Amphitheatre 42-ji ir South Halsted gatvė.

Bilietai jau platinami MARGINIOSE. Bilietų kainos: 8, 7, 6, 5, 4 ir 3 dol. Ložės po 12, 10, 9, 8, 6 ir 4 vietas. Paštu bilietus galima užsisakyti atsiunčiant čekį ar pašto perlaidą su sau adresuotu voku ir pašto ženklų sekančiu adresu: Lithuanian Folk Dance Festival, 2511 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629.

• Prof. Romas Vaštokas, antropologijos skyriaus dėjas Trento universitete, gavo federacinės vyriausybės paramą \$6250 parašyti veikalui apie Kanados lietuvių, šis veikalas bus vienas iš 20 leidinių serijos apie Kanados etnines grupes. Savo veikale prof. R. Vaštokas nori pabrėžti antropologinį-analizinį požiūrį.

• BATUNO metinė konferencija įvyks sekmadienį, gegužės 21, Prince George Hotel viešbučio salėje, 14 East 28th Street, New York. Konferencijos pradžią 12 val. dienos metu. Viešas posėdis su svečiais bus 5:30 val. popiet. Visuomenė kviečiama jame gausiai dalyvauti. Bus pranešimai apie BATUNO veiklą Jungtinėse Tautose ir bus paskelbti BATUNO vadovybės sekančioms metams rinkimų rezultatai.

• Vinco Krėvės istorinė drama "Skirgaila" yra stoma š. m. gegužės 21 d., 3 val. po pietų Jaunimo Centro salėje.

Vaidinimas įvyks tik vieną kartą, todėl nepraleiskite progos jį pamatyti.

Bilietai gaunami Vaznelio prekyboje — 2501 W. 71st St. ir Margutyje — 2422 W. Marquette Rd.

Veikalą režisuoja Marija Smilgaitė. Vaidina: Dalia Juknevičiūtė, Eglė Juodvalkytė, Alfars Brinka, Juozas Raudonis, Linas Regis, Rimas Sinka, Aidan Sruodys, Aldas Naris, Andrius Barauskas, Vidmantas Juodgudis.

Vaidinimą stato Korp. Neo-Lithuania.

• Alto Rochesterio skyriaus susirinkimas nors negausus, bet darbingas įvyko gegužės 5 d.

Alto sk. valdybos pirm. J. Jurkus padarė pranešimą apie nuveiktus darbus 1971 metais: jie buvo plataus masto ir sėkmingi.

Revizijos komisijos vardu V. Vitkus pranešė, kad išd. R. Kiršteino pajamų išlaidų apyskaita patvirtinta.

Alto sk. valdybai pareikšta padėka. Dr. Vl. Lelis išrinktas garbės pirmininku. Naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: J. Jurkus — pirmininkas, prof. dr. A. Klimas — vicepirmin., tėvas Aug. Simonavičius O.F.M. — vicepirmin., Nijolė Pierce — sekretorė, R. Kiršteinas — išdininkas, A. Sabalis — spaudos inform.

Naujai valdybai palinkėta geriausios sėkmės. (lr)

• Rochesterio LSK "Sakalas" gegužės 2 d. įvyksiamame susirinkime išrinko naują klubo valdybą: pirmininkas Kostas Mačiulis, vicepirmininkas Vytautas Lelis, sporto vadovė Laimutė Vosiliūtė, sekretorė Laima Lelienė, išdininkas G. Saladžius, ūkio vadovė K. Sabalytė, nariai: V. Prasauskas ir L. Mačiulienė, klubo dvasios vadu pakviestas Tėv. Augustinas.

Gegužės 16 dieną Sporto Klubas pradeda veiklą stalo tenise. Tai pirmasis veiklos žingsnis. Gegužės 25 dieną bus tariamasi atnaujinti krepšinį, golfą ir lengvąją atletiką.

Klubo korespondentas Algis Balsys

SUKAKTUVINIS LIETUVIŲ FONDO SUAŽIAVIMAS ANTANAS JUODVALKIS

Dešimtmečiui atžymėti Lietuvių Fondo metinis narių suvažiavimas įvyko 1972 m. gegužės 6 d., Jaunimo Centre, Chicagoje.

Suvažiavimą atidarė Tarybos pirmininkas dr. Kazys Ambrozaitis, trumpu žodžiu pasveikino suvažiavimo dalyvius ir į prezidiumą pakvietė pirmininkais: dr. Gediminą Baluką iš Chicago, poetą Bernardą Brazdžionį iš Los Angeles ir inž. Vytautą Kutlį iš Detroito; sekretoriatan: Leonaitienę, turūtą ir Juškevičių.

Invokaciją, prasmingu žodžiu, sukalbėjo evang. kun. Trakys.

Pirmininkauti pradėjo dr. G. Balukas ir susikaupimo minute buvo pagerbti mirę Fondo nariai, pabrėžiant patirtą didelį nuostolį, netekus generalinio konsulo dr. Petro Daužvardžio.

Sudaromos suvažiavimo komisijos:

a) registracijos-mandatų — A. Rėklaitis, K. Barzdukas, S. Rauckinas, J. Želvys, Kl. Girvilas;

b) nominacijų — dr. F. Kaunas, dr. P. Kisielius ir inž. V. Kamantas;

c) balsų skaičiavimo — K. Barzdukas, Želvys, K. Girvilas ir Jusas;

d) rezoliucijų - nutarimų — dr. A. Razma, F. Eidimtas ir A. Juodvalkis.

Pranešimai

Buvo daromi dvigubi pranešimai, nes abi vadovybės pasikeitė sausio pirmą. Tarybos vardu pranešimus padarė buv. Tarybos pirm. dr. G. Balukas ir nuo š. m. sausio 1 d. į Lietuvių Fondą sutelkta \$720,446.00 kapitalo su 2900 nariais. Gauta gryno pelno 40,000.00 dol., kurie pavesti Pelną skirstymo komisijai paskirstyti lietuvių švietimo ir kultūros ugdymo bei lietuvių išlaikymo reikalams.

Apie š. m. Tarybos veiklą pranešimą padarė dr. K. Ambrozaitis. Taryba veikia komitetuose ir bent 3 kartus susirenka į bendrus posėdžius. Šiuo metu Taryboje yra 16 narių. Apgailestavo Henriko Daro pasitraukimą, nes buvęs profesionalas ir savos srities specialistas. Į jo vietą pakviestas Jonas Kučėnas. Šiuo metu Tarybos posėdžių protokolai rašomi ir anglų kalba, nes jie yra oficialūs dokumentai santykiuojant su valdinėmis įstaigomis. Taryba deda visas pastangas pasiekti milijoną, didinant jau turimus įnašus ir įtraukiant naujus narius. Didelis dėmesys skiriamas palikimų reikalams, propaguojant surašyti testamentus, nepamirštant ir Lietuvių Fondo.

Valdybos vardu pranešimus padarė buv. pirm. dr. K. Ambrozaitis ir esamas

dr. J. Valaitis. Fondo valdyba prisitaikė prie apyskaitinių metų ir ateityje visi pranešimai bei apyskaitos bus daromi kalendoriniais metais. Valdyba stengėsi eiti idealistiniu keliu ir tik keliems valdybos nariams buvo mokamas simbolinis atlyginimas. Valdyba daug dėmesio skyrė kapitalo investavimą: kad būtų saugus ir duotų gerą pelną.

Pradėtas Lietuvos istorijos rašymas, su istoriko Z. Ivinskio mirtimi, yra nutrukęs. Dedamos visos pastangos surasti žmones, kurie užbaigtų pradėtą darbą. Tuo reikalu yra užmegstas kontaktas su Lituanistikos instituto pirm. dr. Maciūnu, prašant sudaryti komisiją šiam darbui užbaigti.

Stengiamasi išnaudoti turimus intelektualus ir jiems padėti turimas žinias palikti visiems lietuviams.

Šiuo metu užangažuoti intelektualai: dr. J. Puzinas, dr. J. Girmius ir P. Naujo-kaitis.

Dr. J. Valaitis, dabartinis Valdybos pirmininkas, savo pranešime pažymėjo, kad ne vien Valdyba, bet visi turime rūpintis Fondo augimu ir propagavimu.

Valdyba savo pagrindiniu uždaviniu laiko sutelkti kuo didesnę kapitalą, gauti didžiausią pelną ir jį paskirstyti lietuvių išlaikymo, lietuvių kultūros ugdymo ir švietimo reikalams.

Jau antri metai veikia lietuvių kalbos paskaitos Chicago universitete, o nuo ateinančių metų pradedantiems studentams įvedamos paskaitos ir Illinois u-te, Chicagoje. Čia yra didelis mūsų laimėjimas ir reikia jį remti, o taip pat — raginti lietuvių studentus pasinaudoti ir gauti kreditus.

Šiuo metu Fondas turi sukauptą 738891 dol. pagrindinio kapitalo su 2975 nariais.

Vykdy. vicepirmininkas A. Rėklaitis pranešė apie vykdomą vajų ir jei visos vietovės įvykdytų paskirtas kvotas, tai milijonas dar šiais metais būtų pasiektas.

ŠIAUDINUKAI VĖL TELEVIZIJOJE

Gegužės 21 d., 7 val. vak. per vaikų ZOOM programą, per visas Amerikos NET televizijos stotis (Bostone 2 kanalas) bus kartojamas nufilmuotas Bostono skautų šiaudinukų darymas. Šis filmas buvo pagamintas TV stoties iniciatyva ryšium su tradicine lietuviška Kalėdų eglaitė puošia Bostono miesto rūmuose.

Pranešėja kalba lietuviškai. Tuo norima parodyti, kad Bostone esančių etninių grupių tokių metų vaikai kalba savo tėvų kalba.

Bostone ir apylinkėse tas filmas yra kartojamas dar 3 kart savaitės bėgyje. Kitose vietovėse pasitinkintote laiką.

Nauji nariai ar padidinami įnašai ateina ruošiant vakarienes, minėjimus ar kitokius subūvimus. Reikėtų, kad ne tik mūsų organizacijos, bet ir visos lietuviškos parapijos įstotų nariais į Lietuvių Fondą. Testamentiniai palikimai turėtų užimti svarbią vietą telkiant kapitalą. Atmintiniai įnašai yra populiarūs ir užima tinkamą vietą.

Be to, pranešė, kad yra kalamas karaliaus Mindaugo medalis, prisiminti Lietuvos valstybės įkūrimą.

Išdininko K. Barzduko pranešimas buvo gana trumpas, nes apyskaita su visomis lentelėmis buvo visiems išsiuntinėta iš anksto. Sveikintinas rūpestingumas ir gera informacija net ir suvažiavime nedalyvaujantiems.

(Bus daugiau)

APIE ELTĄ "NAUJIESE"

Ryšium su "Eltos Inf." 8 nr. paskelbtu L. Bendruomenės vašių JAV Kongrese aprašymu, kur nurodyta, jog dviem JAV senatoriams dovanų buvo įteikta knygą "Lithuania 700 Years", Algirdas Puzauskas, rašydamas apie LB 6-tosios Tarybos Trečiąją sesiją ("Naujienos", 103 nr. š. m. geg. 1 d.) pažymėjo: "Rašydamas apie vašes Elta, nepriėdė, nes galėjo ir nežinoti, kad dviem senatoriams teiktos "Lithuania 700 Years" knygos buvo išleistos kaip tik Amerikos Lietuvių Tarybos, kurios darbu emė trukdyti Bendruomenės vadai".

Elta atsako: Elta tikrai nežinojo A. Puzausko pateiktos naujienos, esą minėtą knygą išleidusi ALT-ba. Tačiau Elta gerai žinojo ir tebežino (ir visai nebuvo numaciusi skelbti, nes tai plačiai žinoma bei daugelį kartų buvo skelbiama spaudoje, ir "Naujienose"), kad "Lithuania 700 Years" knygą, jos dvi laidas išleido Lietuvos Nepriklausomybės Fondas.

Eltos Inf. Red.

DESIGNERS DRAFTSMEN

SENIOR and JUNIOR LEVELS

Must have heat ventilating and air cond. service piping exper.

IAN MARTIN,
INCORPORATED
17220 W. EIGHT MILE RD.
SOUTHFIELD, MICH. 48075
FOR PERSONNEL INTERVIEW CALL
313-358-0244 (36-40)

MAINTENANCE MAN

Automotive parts manufacturer seeking experienced maintenance man. Must be capable of fabrication from prints as well as able to perform machine repair. Make application at:

ARCO INDUSTRIES CORPORATION

E. Eliza St.
Schoolcraft, Mich.

(39-45)

Vilties Draugijos šimtininkui ir ALT

S-gos Clevelando skyriaus valdybos išdinin-

kui

VYTAUTUI STUOGIUI

ir jo šeimai, mirus broliui Latvijoje, reišk-

ia nuoširdžią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

Mylimai motinai ir uošvei

MAGDALENAI EIDUKEVIČIENEI

mirus, Vilties Draugijos šimtininkams

NASTAZIJAI ir BALIUI GAIDŽIŪNAMS

reiškia nuoširdžią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

Mielai mamytei

MAGDALENAI EIDUKEVIČIENEI

mirus, jos dukrai NASTAZIJAI GAIDŽIŪNIE-
NEI ir šeimai gilią užuojautą reiškia

Stasė ir Jonas
Kazlauskai

Mielam broliui Latvijoje mirus, reiškiamo
nuoširdžią užuojautą

VYTAUTUI ir VLADUI STUOGIAMS

ir jų šeimoms

Adelė ir Jonas
Šiaučionai

Brangiai motinai mirus,

VLADEI BUTKIENEI

su šeima, nuoširdžią užuojautą reiškia

Brazičiai

Brangiai mamytei Lietuvoje mirus,

VLADEI BUTKIENEI,

šeimai ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Milė ir Balys
Steponiai

Šiaudinukų filmavime dalyvavę Bostono skautai ir skautės iš kairės: Lina, Anita, Danguolė, Rimas ir Dalius.